

Vademecum dla kupującego auto

Poradnik dla każdego

nr 245 (2115) PIĄTEK 14 grudnia 2007

A

Ilustracja Tomasz Wiewer

Dział I Jak wybrać samochód

Ranking GP: ile kosztuje rodzinne auto

W przypadku samochodu kupionego w salonie za 30 tys. zł koszt jeżdżenia nim przez trzy lata będzie taki sam jak koszt jego zakupu. W pierwszym okresie użytkowania auta najbardziej bowiem uderza po kieszeni spadek jego wartości. **strona A2**

Czy mniej za używane z zagranicy

Jeśli stosunkowo nowe auto sprowadzone z zagranicy jest tańsze niż ten sam model jeżdżący po polskich drogach, to koniecznie trzeba sprawdzić jego stan techniczny. Takie samochody za granicą są bowiem droższe niż w naszym kraju. **strona A3**

O ile taniej z dużym przebiegiem

Od czego zależy cena pojazdu używanego? Przede wszystkim od przebiegu. Maksymalna korekta w dół może wynieść nawet 30 proc. wartości przeciętnego auta do 1 tys. cm³. W przypadku większych aut przebieg ma nieco mniejsze znaczenie. **strona A4**

Dział II Dopuszczenie do ruchu

Jak zarejestrować samochód

Pojazd sprowadzony ze Stanów Zjednoczonych jest po odprawie celnej dopuszczony do ruchu na okres 30 dni. Auto ściągnięte do Polski z kraju należącego do Unii Europejskiej musi być zarejestrowane w ciągu 30 dni od jego sprowadzenia. **strona A5**

Kiedy potrzebne badania techniczne

Niezależnie od okresowych badań technicznych niektóre samochody muszą być skierowane na badania dodatkowe, np. auto przeznaczone na taksówkę osobową czy w którym dokonano zmian konstrukcyjnych albo po sprowadzeniu z zagranicy okazało się, że nosi ślady uszkodzeń. **strona A6**

Dział III Podatki

Od jakiej umowy konieczny PCC

Zakup samochodu od innej osoby prywatnej, np. na giełdzie, wiąże się z obowiązkiem zapłaty podatku od czynności cywilnoprawnych. Podatek ten musi wnieść osoba kupująca takie auto, a wynosi on 2 proc. ceny zakupu. **strona A7**

Kto płaci podatek od towarów i usług

Konieczność zapłaty podatku od towarów i usług zależy od tego, czy jest to nowe, czy używane auto oraz czy kupującym jest podatnik VAT czy osoba prywatna. Natomiast sprowadzenie nowego samochodu z kraju należącego do UE zawsze wymaga zapłaty tego podatku. **strona A7**

Jeśli z zagranicy, to z akcyzą

Osoby, które sprowadzają nowe lub używane auta z zagranicy, muszą zapłacić podatek akcyzowy. Stawki tego podatku zależą od pojemności silnika, a podstawą jego naliczenia jest wartość celna samochodu powiększona o należne cło. **strona A8**

Cotygodniowy raport z dyżurów GP

Pytania i odpowiedzi

strony A1-A1V

GP radi

Jak wybrać ubezpieczenie dla nowego samochodu

Przy wyborze polisy posiadacze nowych aut powinni zwrócić uwagę na to, czy daje ona im dobrą ochronę. Powinna ona gwarantować:

- możliwe długi okres wypłaty odszkodowania z AC w wysokości równej wartości faktyrowej auta przy tzw. szkodach całkowitych, czyli kradzieży lub rozbicia auta, jeśli koszty naprawy przekraczają 70 proc. jego wartości z dnia szkody. Pakiety sprzedawane w salonach dealerskich dają taką gwarancję na 12 miesięcy. Z grupy działających na wolnym rynku takie zapisy w standardowych umowach ma Commercial Union. W pozostałych towarzystwach ta gwarancja jest na 3-6 miesięcy. Coraz częściej w salonach dealerskich pojawiają się oferty tzw. ubezpieczenia GAP, czyli utraty wartości auta. Mogą one przewidywać dopłatę do odszkodowania z AC, do wartości samochodu wypisanej w fakturze nawet przy samochodach do ósmego roku jego użytkowania,

- naprawę auta na oryginalnych częściach zamiennych w autoryzowanej stacji obsługi. Tu ponownie pakiet dealerski zawierają taką gwarancję, bo leży to w interesie sprzedających takiej polisy dealerów. W zwykłej ofercie rynkowej taka opcja jest dostępna tylko w droższych wariantach polisy. Choć nie ma obowiązku naprawiania auta na gwarancji w ASO, bez groźby utraty gwarancji, jeśli naprawa jest dobrze wykonana, to dla uniknięcia komplikacji lepiej zagwarantować sobie prawo do pokrycia takich kosztów. W przypadku poważniejszych uszkodzeń mniejsze warsztaty, bez autoryzacji producenta, mogą mieć problemy z właściwą naprawą auta, co może być podstawą do wygaśnięcia gwarancji,

- pomoc prawną w sporach związanych z posiadaniem samochodu. To coraz częściej dodawana do polis komunikacyjnych opcja, gwarantująca pokrycie kosztów pomocy prawnej i konsultacje prawników w sporach związanych z posiadaniem, użytkowaniem czy transakcją sprzedaży auta. Może się na przykład przydać przy wątpliwościach związanych z uznaniem (lub nie) gwarancji przez producenta auta, czy sporach dotyczących wysokości odszkodowania z innymi towarzystwami,

- pełną wypłatę odszkodowania. Niektóre umowy ubezpieczenia zawierają procentowo określony udział własny w szkodzie. W przypadku nowych samochodów może to być np. 10 proc. wartości auta z dnia szkody, które trzeba pokryć z własnej kieszeni. To często spora kwota, której lepiej uniknąć, wykupując udział własny. Pakiety dealerskie zwykle zapewniają pełne pokrycie strat,

- utrzymanie sumy ubezpieczenia po szkodzie. Taką możliwość dają polisy nieprzewidujące tzw. konsumpcji sumy ubezpieczenia. Standardowo bowiem każda

Dział I Jak wybrać samochód

Ranking GP: Ile kosztuje rodzinne auto

Jeśli kupujemy auto w salonie za 30 tys. zł, to jeżdżenie nim przez trzy lata będzie kosztowało tyle samo. W pierwszym okresie najbardziej uderza po kieszeni utrata wartości samochodu, która po trzech latach sięga 65 proc.

MARCIN JAWORSKI

marcin.jaworski@infor.pl

Kupując samochód, kierujemy się zwykle ceną wyjściową i różnymi własnymi preferencjami co do marki czy funkcjonalności. Do tego bierzemy pod uwagę obiegowe opinie o samochodach – o ich awaryjności czy utrzymywaniu przez nie wartości. Niestety, klienci indywidualni nie mają wielu narzędzi, żeby w pełni ocenić ekonomiczność zakupu.

W lepszej sytuacji są przedsiębiorstwa kupujące kilkaset aut, którym specjalistyczne firmy są w stanie przygotować szczegółowe zestawienie kosztów użytkowania auta i wyliczyć nawet, ile będzie kosztowało przejechanie 1 km danym autem, jeśli nie wydarzy się nic nieprzewidzianego, np. poważniejsze awarie.

Klienci

nie mają wielu narzędzi niezbędnych do przeprowadzenia oceny ekonomiczności wybranego samochodu

Jak widać z zestawienia przygotowanego dla GP przez firmę Intercars, jeśli wybieramy auta z tego samego segmentu, to koszt przejechania 1 km jest podobny – bez względu na to, czy auto kosztuje 49 tys. zł czy 39 tys. zł. Trzeba jednak podkreślić, że ta symulacja została przygotowana dla klientów, którzy jeżdżąc autem, zarabiają na życie i rocznie przejeżdżają nawet 50 tys. km.

Firmy mają łatwiej

Przy mniejszych przebiegach koszty przejechania jednego kilometra będą wyższe. Dlaczego?

– Najbardziej na koszty użytkowania samochodu wpływa utrata jego wartości oraz koszty paliwa – mówi Adam Karpiński. Pozostałe pozycje, np. ubezpieczenie czy wydatki na serwis, w mniejszym stopniu wpływają na koszt przejechania 1 km.

– Przy analizie założyliśmy używanie części z naszej oferty i zastosowanie stawki za roboczogodzinę na poziomie 85 zł netto – mówi Adam Karpiński, kierownik działu obsługi klientów flotowych w Intercars.

To o tyle istotne, że serwisując samochód w autoryzowanej stacji obsługi (ASO), narażamy się na wyższe o przeciętnie 20-30 proc. wydatki na robociznę i części.

– Wyliczenie dotyczące kosztów serwisu nie obejmuje awarii, np. turbina – mówi Adam Karpiński.

Dodaje, że w związku z tym, chcąc przyznać punkty za awaryjność i trwałość, najlepsza byłaby Skoda Fabia, druga Toyota Yaris, a trzeci Fiat Panda.

– Jednocześnie warto brać pod uwagę, że części są najtańsze do Fiata, następnie do Skody, a najdroższe do Toyoty – mówi Adam Karpiński.

Sporządzenie podobnych zestawień dla klientów indywidualnych jest nieco trudniejsze, bo w tym wypadku nie sposób dokładnie wyliczyć na przykład kosztów serwisowania czy ubezpieczeń.

Szacunki dla indywidualnych

W tym pierwszym przypadku nasze wydatki zależą od tego, gdzie zdecydujemy się na naprawę auta. Co prawda nie ma prawnego obowiązku korzystania z usług ASO w okresie gwarancji, jeśli za usługę płaci klient z własnej kieszeni, ale przy dzisiejszej technologii mniejsze warsztaty mogą nie mieć możliwości technicznych naprawy poważniejszych uszkodzeń czy nawet drobnych napraw wymagających podłączenia się pod komputer samochodu, bo nie mają odpowiedniego sprzętu. Poza tym w razie awarii producent będzie starał się udowodnić, że naprawa poza ASO została wykonana wadliwie (lub niewykonana w ogóle, mimo że powinna) i np. nie może z związku z tym wymienić jakiejś części na gwarancji. Oznacza to, że w praktyce przy stosunkowo niskich kosztach samych przeglądów, jeśli ktoś nie liczy każdej złotówki, lepiej w okresie gwarancji korzystać z ASO. Potem można już wybierać spokojnie inny warsztat i korzystać z dowolnych części w zależności od naszej orientacji na tym rynku i zaufania do mechanika, co znacznie obniża koszty ewentualnych napraw.

Podobnie rzecz ma się z kosztami ubezpieczenia. W przypadku firm, które mają flotę pojazdów, można je dokładnie określić z góry przez całe trzy lata (przy założeniu, że szkód nie ma nadspodziewanie dużo). Klienci indywidualni kupują je najczęściej co roku i za każdym razem w innej cenie. Ponadto coraz częściej kupując auto w salonie, dostajemy pakiet ubezpieczeń na rok gratis, a w kolejnych stawki są preferencyjne.

Dlatego w naszej symulacji przyjęliśmy uproszczony model. Skorzystaliśmy

z rankingu najbardziej ekonomicznych aut małych, ale nadających się dla rodziny – o długości do 4,30 m, mające co najmniej czworo drzwi, w cenie do 40 tys. zł, przygotowany przez Auto Klub Dziennikarzy Polskich i Stowarzyszenie Rzeczników i Techniki Samochodowej Expertmot. Przy czym dla uproszczenia porównania wybraliśmy tylko najtańsze modele samochodów. Jeśli było to możliwe, były one też wyposażone w silnik Diesla. Poprosiliśmy też Eurotax Glass's o wyliczenie, ile takie auta tracą na wartości w ciągu trzech lat użytkowania, przy założeniu, że przejeżdżamy 12,5 tys. km rocznie.

Dwa ważne parametry

W ten sposób otrzymaliśmy dwa najistotniejsze parametry decydujące o kosztach użytkowania: zużycie paliwa i utratę wartości. Na ten ostatni element najbardziej wpływa cena zakupu samochodu nowego, polityka sprzedaży (stosowane promocje), pojemność silnika, wyposażenie samochodu, sytuacja gospodarcza czy ukazanie się na rynku modelu nowej generacji. Wartość auta w poszczególnych latach eksploatacji zależy głównie od pozycji i uznania danej marki i modelu na rynku. W Polsce cenione są marki japońskie i niemieckie, gdyż uznawane są za niezawodne i bezawaryjne.

Przyjęliśmy też przybliżone, jednokowe dla wszystkich rodzajów aut koszty ubezpieczenia, na poziomie 1 zł rocznie. To jednak składka osiągalna głównie dla ostrożnych, doświadczonych kierowców, i to w ramach pakietów dealerskich. Jeśli nabywcą będzie osoba młoda, kwotę tę trzeba pomnożyć przez dwa lub trzy.

Równie konserwatywnie i optymistycznie oszacowaliśmy koszty serwisu i napraw, bo także na 1 tys. zł rocznie. Nasze szacunki są na tyle realne, że współczesne samochody przy tak niewielkim przebiegu praktycznie się nie psują.

Ile kosztuje kilometr

Wyniki, jakie otrzymaliśmy (patrz tabela obok), zaskoczą z pewnością każdego nabywcy auta. Łączny koszt jeżdżenia przez trzy lata kupionym w salonie autem jest tylko niewiele niższy niż kwota, którą wydajemy na zakup samochodu! W niektórych przy-

ILE KOSZTUJE KILOMETR JAZDY AUTA FLOTOWEGO*

Rok użytkowania	Fiat Panda 1,3 Multijet (38,9 tys. zł)	Skoda Fabia 1,4 TDI (47 tys. zł)	Toyota Yaris 1,4 D-4D (48,7 tys. zł)
1	0,61 zł	0,61 zł	0,62 zł
2	0,37 zł	0,47 zł	0,43 zł
3	0,49 zł	0,45 zł	0,54 zł
4	0,35 zł	0,39 zł	0,44 zł

*wyliczenia dla klientów flotowych przy założeniu przebiegu 50 tys. km rocznie
Źródło: Intercars

CO WPŁYWA NA KOSZT UŻYTKOWANIA SAMOCHODU (W ŻŁ)

FIAT PANDA 1,3 MULTIJET	1 rok	2 rok	3 rok	4 rok
wartość rezydualna	24 790	19 908	15 696	11 696
utrata wartości	14 110	4882	4212	4000
koszty ubezpieczenia	2334	1487	1194	1099
koszty serwisu	715	1163	6353	1377
opony z usługami	880	240	880	
serwis total	1595	1403	7233	1377
średni koszt paliwa	10 800	10 800	10 800	10 800
koszty total	30 339	18 572	24 439	17 276
średni koszt kilometra	0,61	0,37	0,49	0,35

Źródło: Intercars

TOYOTA YARIS, 1,4 D-4D	1 rok	2 rok	3 rok	4 rok
wartość rezydualna	35 288	30 164	25 324	21 128
utrata wartości	13 412	5124	4 840	4196
koszty ubezpieczenia	2922	2117	1810	1773
koszty serwisu	1167	3060	7780	5260
opony z usługami	960	340	960	120
serwis total	2127	3400	8740	5380
średni koszt paliwa	10 800	10 800	10 800	10 800
koszty total	30 761	21 441	27 190	22 149
średni koszt kilometra	0,62	0,43	0,54	0,44

Źródło: Intercars

SKODA FABIA 1,4 TDI	1 rok	2 rok	3 rok	4 rok
wartość rezydualna	34 127	27 482	21 796	17 251
utrata wartości	12 873	6645	5686	4545
koszty ubezpieczenia	2820	2048	1649	1526
koszty serwisu	1397	3788	2503	2476
opony z usługami	960	340	960	120
serwis total	2357	4128	3463	2596
średni koszt paliwa	10 800	10 800	10 800	10 800
koszty total	30 350	23 620	22 598	19 467
średni koszt kilometra	0,61	0,47	0,45	0,39

Źródło: Intercars

ILE KOSZTUJE TRZYLETNIE UŻYTKOWANIE MAŁEGO AUTA DLA RODZINY

	typ	liczba miejsc	pojemność	moc (w kW)	paliwo	okres gwarancji	koszty paliwa*	średnie spalanie	wartość wyjściowa	Wartość samochodu po 3 latach**		Koszty trzyletniego użytkowania auta	
										wzł	w proc.	przejechanie 1 km	ogółem
1 PEUGEOT 107	hb	5	998	50	E	2/12	2473	4,6	33100	18769	57	0,74	27749
2 CITROËN C1	hb	4	998	50	E	2/12	2526	4,7	33800	19167	57	0,75	28212
3 FIAT Panda 1.1	hb	5	1108	40	E	2/8	3064	5,7	29900	16857	56	0,75	28234
4 TOYOTA Aygo	hb	4	998	50	E	3/12	2473	4,6	34600	19620	57	0,76	28398
5 FORD Fiesta 1,3	hb	5	1299	51	E	2/12	3386	6,3	34500	21508	62	0,78	29151
6 KIA	hb	5	999	45	E	3/6	2688	5	32590	17192	53	0,79	29461
7 FIAT Panda 1.3 JTD	hb	5	1248	51	O	2/8	2150	4,3	38990	21892	56	0,79	29548
8 OPEL Corsa 1.0	hb	5	973	44	E	2/12	2903	5,4	39350	24482	62	0,79	29576
9 SKODA Fabia 1,2	hb	5	1198	40	E	2/10	3171	5,9	35900	21332	59	0,80	30082
10 HYUNDAI Atos Prime 1.1	hb	4	1086	46	E	3/6	3171	5,9	28900	14016	48	0,81	30398
11 RENAULT Thalia 1.2	sed	5	1149	55	E	2/12	3333	6,2	36350	21597	59	0,82	30751
12 VOLKSWAGEN Polo IV 1.2	hb	5	1198	40	E	2/12	3171	5,9	36640	21392	58	0,82	30762
13 DACIA Logan 1.4	sed	5	1390	55	E	3/6	3709	6,9	28850	15097	52	0,82	30879
14 DACIA Logan 1.5 dCi	sed	5	1461	50	O	3/6	2400	4,8	38100	20066	53	0,83	31234
15 OPEL Agila 1.0	m.van	4	973	44	E	2/12	3118	5,8	33650	17583	52	0,84	31420
16 KIA Picanto Diesel	hb	5	1120	55	O	3/6	2200	4,4	39990	20953	52	0,84	31637
17 DACIA Logan MCV 1,4	kb	5	1390	55	E	3/6	4085	7,6	34150	20466	60	0,85	31939
18 NISSAN Micra K12 1.2	hb	5	1240	48	E	3/12	3171	5,9	38800	22027	57	0,86	32287
19 HYUNDAI Getz 1.1	hb	5	1086	48	E	3/6	2956	5,5	35700	18266	51	0,86	32303
20 KIA Rio 1.4	hb	5	1399	71	E	3/6	3386	6,3	40200	24022	60	0,86	32337
21 FIAT Grande Punto 1.2	hb	5	1242	48	E	2/8	3279	6,1	38200	21433	56	0,87	32603
22 PEUGEOT 206 1.4	hb	5	1360	55	E	2/12	3386	6,3	39900	22918	57	0,88	33141
23 SEAT Ibiza	hb	5	1198	51	E	2/12	3171	5,9	38750	20911	54	0,89	33353
24 RENAULT Thalia 1.5 Diesel	sed	5	1461	50	O	2/12	2250	4,5	43550	22893	53	0,89	33407
25 RENAULT Clio Storia	hb	5	1149	43	E	2/12	3118	5,8	34930	16854	48	0,89	33429
26 WAZ LADA 110	sed	5	1499	56	E	2/6	3924	7,3	33000	15277	46	0,95	35494
27 CHEVROLET Aveo II 1.2	sed	5	1150	53	E	3/6	3548	6,6	36450	17422	48	0,95	35671
28 FIAT Albea 1.4	sed	5	1368	57	E	2/8	3709	6,9	35900	17249	48	0,95	35777
29 CHEVROLET Spark 1.0	hb	5	995	48	E	3/6	3010	5,6	40950	19515	48	0,97	36465
30 FIAT Doblo 1.4	kb	5	1368	55	E	2/8	3494	6,5	40990	18434	45	1,04	39037

* Przy cenie benzyny 4,3 zł i oleju napędowego 4,0 zł. ** przy wycenieniu wzięto pod uwagę spadki wartości samochodu wygenerowane w programie Forecast firmy ErotaxGlass's, koszty paliwa dla Klientów przejeżdżających 12,5 tys. km rocznie, uśrednione koszty serwisu i ubezpieczenia w wysokości 2 tys. zł rocznie.

Źródło: ranking Auto Klub Dziennikarzy Polskich i Stowarzyszenie Rzeczoznawców i Techniki Samochodowej Expermat aut z kategorii Małe-Duże-Rodzinne, których cena nie przekracza 40 tys. zł, mają co najmniej 4 drzwi i do 4,30 m długości (dane dotyczące profilu auta, średniego spalania i okresu gwarancji). Wycenienia wartości samochodu po trzech latach Eutotax Glass's. Obliczenia kosztów trzyletniego użytkowania auta własnego.

Jak czytać ranking? Auta zostały uszeregowane według kosztów przejechania 1 km w ciągu trzech lat. Dodatkowo wyróżniono w poszczególnych kolumnach: najdłuższe okresy gwarancji, najniższe łączne koszty paliwa, najniższą cenę wyjściową i największy procent utraty wartości.

padkach jest to nawet więcej. Jak wynika z naszego podsumowania, najtańszym w użytkowaniu autem będzie Peugeot 107. Taki wynik to przede wszystkim zasługa tego, że samochód traci na wartości stosunkowo mało, bo około 43 proc. (najlepsze wyniki – 28 proc. – uzyskały tylko Ford Fiesta i Opel Corsa). Nie bez znaczenia jest też stosunkowo niska cena wyjściowa tego modelu, choć, jak widać z naszego zestawienia, najtańsze w tej kategorii Dacia Logan i Hyundai Atos zajęły 10 i 13 miejsce w naszym rankingu. Tu warto zwrócić uwagę, że większość samochodów z naszego porównania jest raczej małych, podczas gdy Dacia Logan to auto – przynajmniej pod względem rozmiarów – z klasy aut średnich.

Nasze zestawienie pokazuje, dlaczego Polakom jeszcze daleko do zachodniego standardu, w którym spora część klientów zmienia samochody co trzy lata. Im dłużej jeździmy, tym koszt przejechania kilometra będzie mniejszy, bo samochód mniej traci na wartości w ko-

lejnych latach użytkowania. Co prawda rosną koszty serwisu, ale są i tak mniej znaczące niż utrata wartości w pierwszych latach użytkowania auta.

Z naszego rankingu widać też, że jeśli ktoś jeździ rzadko, kupno samochodu z silnikiem diesla nie będzie najlepszym wyjściem. Dobrze to widać na przykładzie Fiata Panda, którego wersja benzynowa zajęła trzecią pozycję w naszym rankingu, a napędzana olejem napędowym siódme. Koszty użytkowania obu aut są co prawda podobne (odpowiednio od 28,2 tys. zł do 29,5 tys. zł), ale za ten pierwszy model trzeba wydać niecałe 30 tys. zł, a wersja z silnikiem diesla kosztuje o 9 tys. zł więcej.

Ważne wyposażenie

W naszym rankingu przyjęliśmy ceny najprostszych, podstawowych wersji aut. Można więc zakładać, że jeśli będziemy chcieli mieć dodatkowe poduszki powietrzne, elektryczne szyby czy klimatyzację, trzeba będzie wydać o kilka tysięcy więcej. W niektórych wypadkach sprzedawcy aut zamiast upustów kuszą

klientów albo gratisowym dodatkowym wyposażeniem, albo jest ono w promocyjnej cenie. Na przykład kupując Volkswagena Polo, można dostać za 390 zł pakiet dodatkowego wyposażenia, który normalnie kosztuje 4,33 tys. zł (m.in. system audio, elektryczne szyby i lusterka, centralny zamek i dzielona kanapa). Czy warto skusić się na taką promocję czy lepiej poszukać auta z upustem? To oczywiście zależy od preferencji i zasobności portfela. Mając jednak w perspektywie sprzedaż auta za kilka lat, warto wybrać lepiej wyposażoną wersję. Co prawda np. w siódmym roku użytkowania będzie ona niewiele droższa niż tak samo utrzymaną wersja podstawowa. Ale za to zdecydowanie łatwiej będzie ją sprzedać. To szczególnie istotne, jeśli spojrzymy na statystyki dotyczące importu aut używanych. Coraz więcej jest aut w wieku do czterech lat i więcej jest też odsetek tych w wieku do 10 lat. Co ważne, modele z Zachodu są przeciętnie dużo lepiej wyposażone niż te sprzedawane na rynku polskim. ■

Czy mniej za używane z zagranicy

|| JAK WYBRAĆ SAMOCHÓD || Jeśli stosunkowo nowe auto, np. czterolietnie, sprowadzone z zagranicy jest tańsze niż ten sam model jeżdżący po polskich drogach, koniecznie trzeba sprawdzić jego stan techniczny. Takie samochody za granicą są bowiem droższe niż w Polsce.

MARCIN JAWORSKI
marcin.jaworski@infor.pl

W poprzednim materiale wykazaliśmy, jak duże koszty wiążą się z trzyletnim użytkowaniem nowego auta. Polacy nie są jeszcze na tyle zamożnym narodem, żeby powszechnie po-

zwalać sobie na luksus zakupu aut w salonie i wymiany ich po trzech latach. Dlatego niezmiernie popularnością cieszą się używane auta przywożone z zagranicy. Ekspertki szacują, że w tym roku sprowadzimy prawie 1 mln takich samochodów. Przy czym istotnie zmienia się struktura importowanych aut.

Mniej czterolatki

– W listopadzie już 12 proc. sprowadzanych aut było w wieku do czterech lat, czyli dwukrotnie więcej niż w listopadzie 2006 roku. Samochody w wieku od czterech do dziesięciu lat stano-

wiły ponad 53 proc. całego importu. Auta starsze niż dziesięcioletnie są coraz mniej popularne, jednak nadal stanowią dość liczną grupę 35 proc. listopadowego importu. – mówi Eliza Kitlas, z firmy Eurotax Glass's.

Ważne! Zwolennicy aut importowanych będą twierdzić, że to z Zachodu, jeżdżące po lepszych drogach i serwisowane w autoryzowanej stacji obsługi, będzie w lepszym stanie niż używane w Polsce. Powinno to jednak znaleźć odzwierciedlenie w wyższej cenie

GP radzi

wypłata odszkodowania zmniejsza sumę ubezpieczenia. Jeśli mamy ubezpieczone auto na 40 tys. zł i dostaliśmy 25 tys. odszkodowania, to suma ubezpieczenia zostanie skonsumentowana w części i będzie wynosiła 15 tys. zł. Jeśli będziemy chcieli ją uzupełnić, trzeba będzie opłacić dodatkową składkę,

■ ubezpieczenie szyb, przy czym powinno ono dawać możliwość skorzystania z polisy i naprawienie pękniętej czy wybitej szyby, bez naruszania zniżek za bezszkodową jazdę w AC komunikacyjnym. Dlatego takie umowy coraz częściej stanowią opcję dodatkową do umów AC (np. w Commercial Union, Link4 czy Warcie). Póki co nie pojawiają się one w tzw. pakietach dealerskich. Przy stosunkowo drogiej polisie w pierwszych latach użytkowania auta utrata zniżek po naprawie wybitej szyby może być dotkliwa. Warto tylko przypomnieć, że jeśli ktoś miał 60 proc. zniżek, to zgłoszenie jednej szkody w ciągu roku nie oznacza całkowitej ich utraty, bo zwykle nadal będziemy mieli prawo do 40-50 proc. zniżek. **MAJ**

Na co uważać przy zaciąganiu kredytu na samochód

Przed zaciągnięciem kredytu na zakup samochodu warto pamiętać o:

■ wysokiej utracie wartości samochodu w pierwszych latach użytkowania. Powinno o tym pamiętać szczególnie osoby, które kupują samochód przy minimalnym wkładzie własnym (zerowym lub 10 proc.) i rozbijają spłatę kredytu na dłużej niż 3-4 lata. Spadek wartości auta w pierwszym okresie będzie większy niż spadek wartości kredytu wynikający ze spłaty kolejnych rat. Może się np. zdarzyć, że po roku samochód kupiony na kredyt w wysokości 50 tys. zł będzie wart 35 tys. zł, a do spłaty pozostanie 19 tys. zł przy kredycie na 60 miesięcy, czy 42 tys. zł przy kredycie na 84 miesiące. Jeśli z różnych względów samochód trzeba będzie sprzedać (np. utrata pracy, choroby), pieniądze nie wystarczą na spłatę kredytu. Tak samo będzie w razie wypadku: odszkodowanie z AC jest wypłacane tylko do wartości auta z dnia szkody, więc ponownie nie wystarczy na spłatę całości zobowiązania w przypadku kradzieży czy zupełnego rozbicia auta. Właśnie z opisanych powyżej powodów warto korzystać z oferowanych coraz częściej w salonach polisach: na życie czy utraty pracy. Ta pierwsza gwarantuje spłatę kredytu w razie śmierci kredytobiorcy, co dla rodziny oznacza brak kłopotów z uregulowaniem należności i konieczność sprzedania auta. Ta druga – przejęcie spłaty rat w razie utraty pracy przez kredytobiorcę przez określony w umowie okres, najczęściej sześć miesięcy. Inną opcją są też polisy GAP, które mogą gwarantować dopłaty do odszkodowań z AC, np. do wartości fakturowej auta, wysokości pozostałego do spłaty kredytu czy określonej kwoty (zwykle 10-20 proc. wartości auta z dnia szkody). Taka polisa pozwala

GP radzi

w zależności od wariantu albo wrócić do salonu po nowe auto, albo przynajmniej spłacić kredyt lub uzyskać pieniądze na wpłatę własną. Plusem kupowania takich polis w salonach jest możliwość wliczenia składek do rat kredytu. Wyjątkiem są polisy OC, które można zawierać tylko na 12 miesięcy,

■ możliwościach uzyskania dotowanego kredytu. Producenci aut często mają swoje banki lub banki współpracujące, z którymi są w stanie uzgodnić promocyjne warunki finansowania zakupu nowych aut. Najpopularniejszą ostatnio opcją jest udzielanie nieoprocentowanego kredytu na 50 proc. wartości auta na 12 miesięcy. To tzw. kredyty 50/50, które przewidują, że połowę wartości samochodu wpłacamy przy odbiorze, a drugą po roku. Jeśli nie zbieramy potrzebnej kwoty, można skorzystać z oprocentowanego kredytu na dłuższy okres. Pojawiają się też oferty w systemie 3/33, w którym na początek wpłacamy jedną trzecią ceny auta, po roku kolejną taką transzę i za dwa lata następną. Ostatnio Fiat wprowadził promocję pod hasłem 5x0, która pozwala przez pięć lat nie płacić odsetek od kredytu. Ale uwaga! Korzystając z takiej oferty, trzeba zwrócić uwagę, że pod hasłem kredytu bez odsetek, często kryją się 4-5-proc. tzw. opłaty przygotowawcze. Minusem jest też często wymóg, że z nieoprocentowanych kredytów można korzystać tylko wtedy, gdy od razu wpłacamy np. 35 proc. wartości auta (Fiat w promocji 5x0) lub pożyczamy pieniądze na nie dłuższe niż 12 miesięcy (Citroen). ■

MAJ

Jak sprawdzić samochód

Samochód, który zamierzamy kupić za granicą, można sprawdzić w Europejskim Rejestrze Pojazdów (ERP). Czas trwania sprawdzenia pojazdu zależy od kraju ostatniej rejestracji, ale nie przekracza 72 godzin. Koszt takiego sprawdzenia to 207, 40 zł brutto. W miarę możliwości ERP pozyskuje dane fabryczne pojazdu, które wspomagają identyfikację.

Rady ERP:

■ Należy zwracać uwagę na datę produkcji pojazdów pochodzących z USA i Kanady. Często deklarowany rocznik jest zawyżony. Cofnięty licznik należy prawie do reguły. Wszystkie dane można zweryfikować w biurze ERP. Sprawdzenie na terenie USA i Kanady trwa do 24 godzin. Sprawdzane jest m.in., czy pojazd pochodzi z kradzieży i czy miał szkody ubezpieczeniowe. Ustalana jest data rejestracji, która często różni się od deklarowanej w Polsce.

■ Każdy włoski pojazd sprowadzony do polski powinien posiadać dokumenty tzw. targa i aci. Weryfikacja danych zawartych w tych dokumentach jest możliwa również w biurze ERP w ciągu 48 godzin. ERP zwraca uwagę, że w przypadku samochodów z Włoch ma miejsce brak wyrejestrowania, a w przypadku pojazdów leasingowych są to auta bez prawa sprzedaży.

■ W Szwecji zdarza się sprzedaż pojazdu przez osobę nieuprawnioną.

Wspólnie z jej firmą postanowiliśmy sprawdzić, skąd warto sprowadzać auta i w jakim wieku. Wyniki tej krótkiej analizy cen wybranych losowo aut z różnych segmentów powinny dać do myślenia kupującym stosunkowo nowe auta z importu.

– Kupując taki samochód, trzeba dokładnie sprawdzić jego stan techniczny, szczególnie pod względem

Przecięte

ceny samochodów za granicą są w większości krajów wyższe niż w Polsce

prawdziwości deklaracji sprzedającego, że to auto bezwypadkowe – mówi Eliza Kitlas.

Przecięte ceny

Dlaczego to istotne? Okazuje się, że przeciętne ceny aut za granicą są w większości krajów wyższe niż w Polsce. Zasadniczo tylko we Włoszech można kupić wszystkie porównane przez nas używane auta z 2003 roku. Jeszcze tylko Forda Focusa można w Niemczech znaleźć w minimalnie lepszej cenie niż w Polsce. Te statystyki to dla kupujących auta z tego rocznika wyraźny sygnał, że jeśli auto z zagranicy jest tańsze niż taki sam model używany tylko w Polsce, to znaczy, że prawdopodobnie będzie to auto po wypadku, naprawione po najniższych kosztach. Nie warto też kusić się na rewelacyjny wygląd potwierdzony wpisami w książce gwarancyjnej. Niemal dowolną jej wersję, w różnych językach, można znaleźć na serwisach aukcyjnych za 50-150 zł. Pewność co do przebiegu i stanu technicznego da nam tylko przegląd w warsztacie lub u rzeczoznawcy, który po stanie zużycia poszczególnych elementów będzie w stanie określić z przybliżeniem jego prze-

GDZIE NAJTAŃSZE AUTA Z PAŹDZIERNIKA 2003 R.			GDZIE NAJTAŃSZE AUTA Z MAJA 1997 R.		
Opel Corsa 1.4 16V Essentia 90 km 5d			Opel Corsa 1.4 16V Joy 90 km 5d z		
	Euro	PLN		Euro	PLN
Włochy	4899	18126	Hiszpania	1447	5354
Polska	5863	20900	Włochy	1508	5580
Hiszpania	6137	22707	Niemcy	1600	5920
Niemcy	6200	22940	Holandia	2206	8162
Holandia	6237	23077	Polska	2216	8200
Czechy	6394	23658	Czechy	2504	9265
Ford Focus 1.6 Comfort 100 Km 5d			Ford Escort 1.6 16V Ghia 90 Km 4d		
	Euro	PLN		Euro	PLN
Włochy	4665	17261	Włochy	1272	4706
Niemcy	6450	23865	Niemcy	1700	6290
Polska	6456	23400	Hiszpania	1717	6352,9
Hiszpania	7640	28268	Polska	1919	7000
Czechy	8389	31039	Holandia	2863	10593
Holandia	11147	41244	Czechy	3113	11518
Volkswagen Passat 1.9 TDI Comfortline 130 Km			Volkswagen Passat 1.9 TDI Comfortline 130 Km		
	Euro	PLN		Euro	PLN
Włochy	9252	34232	Włochy	3282	12143
Polska	11704	40 300	Polska	4767	17100
Niemcy	12150	44955	Niemcy	4300	15910
Czechy	12202	45147	Holandia	4515	16706
Hiszpania	15057	55711	Hiszpania	3803	14071
Holandia	15424	57069	Czechy	4565	16891

Źródło: Eurotax Glass's

bieg. Koszt takiego badania to około 200-300 zł. Lepiej jednak wydać taką kwotę niż ryzykować znacznie wyższe wydatki na remont.

Nieco inaczej wygląda sytuacja w przypadku samochodów dziesięcioletnich. W tym przypadku różnice

w cenach między polskim rynkiem są już znaczne i niższa cena auta sprowadzonego nie musi dziwić. Jednak i w tym wypadku pozostają aktualne porady dotyczące dokładnego sprawdzenia stanu technicznego przed zakupem. ■

O ile taniej z dużym przebiegiem

[JAK WYBRAĆ SAMOCHÓD] Ile może być wart mój samochód? Ile powinien posiadać mnie upatrzony model? Te pytania zadaje sobie rocznie około miliona kierowców, bo tyle mniej więcej aut zmienia właścicieli.

MARCIN JAWORSKI
marcin.jaworski@info.pl

W ogłoszeniach sprzedaży aut podane ceny są wywoławcze. Ma ona jednak tę wadę, że podane tam ceny są wywoławcze. Transakcje są zawierane zwykle przy niższych cenach. Dlatego znacznie lepiej opierać się na danych firm profesjonalnie zajmujących się zbieraniem informacji o cenach na giełdach, komisjach, punktach dealerskich oraz w internecie, np. In-

Bezpłatnie

można sprawdzić wartość auta na stronach towarzystw ubezpieczeniowych z kalkulatorami składek za polisy autocasco

fo-Ekspert i Eurotax Glass's. Oprócz ceny takie firmy zbierają informacje o wszystkich elementach, które wpływają na koszty nabycia auta. Efektem jest system informatyczny, który pozwala szybko obliczyć, ile auto jest warte przy założeniu różnych korekt (np. za mniejszy lub większy niż przeciętna przebieg czy wyposażenie).

Gdzie szukać danych

Firmy te mają na swoich stronach (Eurotax również na stronach Wirtualnej Polski) możliwość wyliczenia składek ubezpieczeniowych, ale trzeba za to zapłacić. Gratis można to zrobić na stronach ubezpieczycieli, którzy korzystają z tego samego oprogramowania w kalkulatorach składek za

PRZYKŁADOWE KOREKTY ZA PRZEBIEG

Jak wpływa na wartość przebieg pojazdu

pojemność silnika	paliwo	Nomatywny przebieg miesięczny w latach			Korekta za każde 10 tys. km rocznego przebiegu (w proc.)		Maksymalna korekta (w proc.)	
		0-5 lat	6-10 lat	pow. 10 lat	więcej	mniej	ujemna	dodatnia
751-1000	E	1100	1000	800	-3,0	1,5	30	15
1001-1200	E	1200	1100	800	-2,8	1,4	28	14
1001-1201	ON	1400	1200	1000	-2,8	1,4	28	14
1201-1500	E	1300	1100	900	-2,6	1,3	26	13
1201-1500	ON	1600	1400	1100	-2,6	1,3	26	13
1501-1800	E	1500	1300	1000	-2,4	1,2	24	12
1501-1800	ON	1700	1500	1200	-2,4	1,2	24	12
1801-2000	E	1800	1600	1300	-2,0	1,0	20	10
1801-2000	ON	1900	1700	1400	-2,0	1,0	20	10

Źródło: Ino-Ekspert

ubezpieczenia komunikacyjne. Tam po wpisaniu wszystkich potrzebnych do określenia wartości danych dostaniemy rzetelną informację o cenie, np. już po skorygowaniu jej ze względu na przebieg. Takie informacje można też uzyskać przez telefon lub odwiedzając oddział jakiegoś towarzystwa.

Co wpływa na cenę

Od czego głównie zależy cena pojazdu? Przede wszystkim od przebiegu auta. Tu maksymalna korekta w dół może wynieść nawet 30 proc. wartości przeciętnego auta, ale to dla samochodów do 1 tys. cm³. W przypadku większych aut przebieg ma nieco mniejsze znaczenie i dlatego przy autach powyżej 3 tys. cm³ wskaźnik ten wynosi 16 proc. Podobnie rzecz się ma z korektami w górę, ze względu na mały przebieg. Tu bar-

dziej cenne są auta o małej pojemności (do 1 tys. cm³), dla których korekta w górę to nawet 15 proc. Z kolei w przypadku samochodów z drugiej porównywanej kategorii korekta w górę wynosi około 8,5 proc.

Stan nie tylko techniczny

Im starszy pojazd, tym większe znaczenie ma to, czy właściciel o nie dbał. Na przykład, jeśli auto jest skrośdowane, wartość można obniżyć nawet o kilkadziesiąt procent. Podobna może być korekta dokonana ze względu na stan osprzętu i wyposażenia, np. pleśń w wykładzinach podłogi, porwana tapicerka, popękana i porysowana deska rozdzielcza. Przeciętnie o około 5-10 proc. obniża wartość auta wcześniejszy wypadek, zakładając, że naprawa była wykonana w sposób poprawny. Wartość pojazdu podnoszą takie elementy, jak

niewielki przebieg (około 5-10 proc. wartości), choć jeśli auto stało dwa lata nieużywane, może to skutkować negatywnie, czy wyposażenie dodatkowe. Obecnie istotnym elementem wpływającym na cenę auta jest to,

czy było sprowadzane z zagranicy czy od początku jeździ po polskich drogach. Te pierwsze mogą być tańsze nawet o 8 proc. Na cenę samochodu niebagatelny wpływ ma też jego charakter eksploatacji – np. użytkowanie

pojazdu jako taksówki może obniżyć wartość nawet o 10 proc. Uwzględnienie tych cech, jak i aktualnego stanu technicznego, daje nam odzwierciedlenie wartości rynkowej danego samochodu. ■

GP radzi

■ Auta z Francji są czasami pojazdami z całkowitą szkodą komunikacyjną.

■ W przypadku samochodów z Niemiec zdarzają się fałszywe tzw. kfbrief z błędem ortograficznym. Dotyczy to dokumentów sprzed 1 października 2005 r.

■ Pamiętaj – wydział komunikacji nie sprawdza wiarygodności danych zawartych w dokumentach rejestracyjnych z państw UE i Ameryki Płn.

■ ERP sprawdza pojazd przed zakupem, czyli np. legalności pochodzenia samochodu. Po dokonaniu ustaleń wystawiane jest zaświadczenie na wskazaną w formularzu osobę lub firmę.

Adres ERP
ul. Grunwaldzka 236, 60-166 Poznań
tel./fax (061) 868 50 17
tel. (061) 868 94 44, (061) 868 55 54
www.erp.pl

Informacje od policji

Jak ERP informuje, każdy przed zakupem samochodu może sprawdzić w jednostce policji, czy pojazd nie jest poszukiwany jako utracony, czy nie jest zabezpieczony przez policję. Policja sprawdza pojazdy w bazie pojazdów utraconych, zabezpieczonych przez policję i znalezionych, ale tylko na terenie kraju. Należy zgłosić się do jednostki policji z dokumentem tożsamości, dowodem rejestracyjnym i najlepiej ze sprawdzanym samochodem, a jeżeli to niemożliwe, trzeba wskazać miejsce jego parkowania (np. komis, warsztat itp.) Policja udziela informacji, że dany pojazd nie figuruje w ewidencji pojazdów utraconych, podając datę, godzinę i minutę sprawdzenia. Oznacza to, że pojazd nie figuruje jako utracony w momencie sprawdzania, ale może się pojawić za jakiś czas, nawet za kilka minut. I tak np. jeśli właściciel zamyka swój samochód w garażu i wyjeżdża na wczasy, a następnego dnia samochód zostaje skradziony i złodziej chce go sprzedać, to sprawdzając pojazd w policyjnej bazie danych otrzyma się informację, że auto tam nie figuruje. Kiedy właściciel po powrocie zgłosi kradzież – pojazd pojawi się w bazie jako utracony. Jeżeli w trakcie sprawdzania okaże się, że pojazd figuruje jako utracony – policja zabezpieczy go do wyjaśnienia. **MK**

Opłaty

Koszty rejestracji

■ Za wydanie dowodu rejestracyjnego pojazdu wraz z kompletem nalepek legalizacyjnych i nalepką kontrolną organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 75,50 zł, na którą składa się opłata za:

– dowód rejestracyjny – 48,00 zł;

– komplet nalepek legalizacyjnych – 11,00 zł;

– nalepkę kontrolną – 16,50 zł.

■ Za wydanie pozwolenia czasowego dla pojazdu wraz z kompletem znaków legalizacyjnych wydział komunikacji pobiera opłatę, na którą składa się opłata 11 zł za komplet znaków legalizacyjnych oraz opłata za pozwolenie czasowe:

– 12 zł – w przypadku czasowej rejestracji dokonywanej z urzędu – po złożeniu wniosku o rejestrację pojazdu;

– 16,50 zł – w przypadku rejestracji na wniosek właściciela pojazdu w celu umożliwienia: wywozu pojazdu

Dział II Dopuszczenie do ruchu

Jak zarejestrować samochód

Pojazd sprowadzony ze Stanów Zjednoczonych, po ostatecznej odprawie celnej dopuszcza się do ruchu na okres 30 dni. Właściciel pojazdu sprowadzonego z państwa Unii Europejskiej musi zarejestrować pojazd w Polsce w ciągu 30 dni od jego sprowadzenia. Od decyzji odmawiającej rejestracji pojazdu przysługuje prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem wydziału komunikacji.

MAREK KOBYLAŃSKI

marek.kobyanski@infor.pl

Dokumentem stwierdzającym dopuszczenie do ruchu samochodu jest dowód rejestracyjny albo pozwolenie czasowe. Samochód jest dopuszczony do ruchu, jeżeli spełnia warunki techniczne oraz jest zarejestrowany i zaopatrzone w tablice rejestracyjne i w nalepki kontrolne. Pojazd uczestniczący w ruchu powinien posiadać nadane przez producenta cechy identyfikacyjne, czyli numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy. Cechy iden-

Osoba,

która nie jest właścicielem samochodu, powinna posiadać przy sobie dokument potwierdzający jej prawo do używania tego auta

tyfikacyjne nadaje i umieszcza producent. W określonych sytuacjach robi to również starosta (patrz ramka).

Auto z zagranicy

Pojazd zarejestrowany za granicą dopuszcza się do ruchu, jeżeli odpowiada wymaganym warunkom technicznym i jest zaopatrzone w tablice rejestracyjne z numerem rejestracyjnym składającym się z liter alfabetu łacińskiego i cyfr arabskich, a kierujący pojazdem ma przy sobie dokument stwierdzający dokonanie rejestracji. Pojazd zarejestrowany za granicą poruszający się po Polsce powinien być oznaczony znakiem określającym państwo, w którym jest zarejestrowany. Najczęściej znak określający państwo umieszczony jest na tablicy rejestracyjnej, w którym pojazd został zarejestrowany.

Jeżeli z dokumentu stwierdzającego dokonanie rejestracji pojazdu za granicą nie wynika prawo do używania pojazdu przez kierującego, osoba ta powinna posiadać przy sobie i okazać na żądanie, np. policji, dokument potwierdzający to prawo – czyli np. umowę użyczenia czy dokument potwierdzający wypożyczenie samochodu od firmy świadczącej usługi wynajmu samochodów (rent a car).

Pojazd sprowadzony z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, czyli np. ze Stanów Zjednoczonych, po dokonaniu ostatecznej odprawy celnej przywozowej dopuszcza się do ruchu na okres 30 dni. Właściciel pojazdu sprowadzonego z terytorium państwa członkowskiego UE musi go zarejestrować w Polsce w terminie 30 dni od dnia jego sprowadzenia.

Niezbędne dokumenty

Rejestracji samochodu dokonuje się na podstawie:

■ dowodu własności pojazdu lub dokumentu potwierdzającego powie-

zenie pojazdu przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną podmiotowi polskiemu,

■ karty pojazdu, jeżeli była wydana,

■ wyciągu ze świadectwa homologacji albo odpisu decyzji zwalniającej pojazd z homologacji, jeżeli są wymagane,

■ zaświadczenia o pozytywnym wyniku badania technicznego pojazdu, jeżeli jest wymagane,

■ dowodu rejestracyjnego, jeżeli pojazd był zarejestrowany,

■ dowodu odprawy celnej przywozowej, jeżeli pojazd został sprowadzony z terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej, czyli np. ze Stanów Zjednoczonych i jest rejestrowany po raz pierwszy,

■ dokumentu potwierdzającego zapłatę akcyzy na terytorium kraju, jeżeli samochód osobowy został sprowadzony z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej i jest rejestrowany po raz pierwszy;

■ zaświadczenia potwierdzającego uiszczenie podatku od towarów i usług (VAT) od pojazdów sprowadzanych z państwa Unii Europejskiej albo potwierdzającego brak obowiązku zapłaty tego podatku – jeżeli sprowadzany pojazd jest rejestrowany po raz pierwszy,

■ dowodu wpłaty wynikającej z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji lub oświadczenia o podleganiu przez sprzedawcę obowiązkowi zapewnienia sieci zbierania pojazdów, albo faktury zawierającej takie oświadczenie, jeżeli pojazd jest rejestrowany po raz pierwszy.

Dokumenty te są dołączane do faktur sprzedaży samochodów, jakie otrzymuje się w salonie samochodowym.

W przypadku, gdy sprowadzany pojazd, który nie był zarejestrowany w celu dopuszczenia do ruchu drogowego lub nie podlegał obowiązkowi rejestracji w celu dopuszczenia do ruchu drogowego, jest przedmiotem dostawy dokonanej przez podatnika VAT w Polsce przed dokonaniem pierwszej rejestracji w Polsce, zaświadczenie o uiszczeniu VAT od aut sprowadzanych z UE może być zastąpione fakturą z wyszczególnioną kwotą podatku VAT potwierdzającą dokonanie tej dostawy przez tego podatnika – pod warunkiem że odsprzedaż pojazdów stanowi przedmiot działalności tego podatnika. To rozwiązanie ma zastosowanie przede wszystkim do firm trudniących się sprowadzaniem samochodów z krajów Unii Europejskiej.

Przy rejestracji auta sprowadzonego z zagranicy zamiast przedstawienia dowodu rejestracyjnego (jeżeli auto było już zarejestrowane) dopuszczalne jest przedstawienie innego dokumentu stwierdzającego rejestrację pojazdu za granicą, wydanego przez organ właściwy do rejestracji pojazdów za granicą. Warto najpierw sprawdzić

KIEDY STAROSTA NADAJE NUMERY NADWOZIA I PODWOZIA

Starosta, który jest właściwy w sprawach rejestracji pojazdu, wydaje decyzję o nadaniu cech identyfikacyjnych (numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy) oraz wpisuje te cechy w dowodzie rejestracyjnym i w karcie pojazdu (jeżeli była wydana), w przypadku samochodu:

■ zbudowanego przy wykorzystaniu nadwozia, podwozia lub ramy konstrukcji własnej, którego markę określa się jako SAM,

■ w którym dokonano wymiany ramy lub podwozia na odpowiednio ramę lub podwozie bez numeru fabrycznego,

■ odzyskanego po kradzieży, w którym cechy identyfikacyjne uległa zatarciu lub sfalszowaniu,

■ nabytego na licytacji publicznej lub od podmiotu wykonującego orzeczenie o przepadku pojazdu na rzecz Skarbu Państwa, w którym cechy identyfikacyjne uległa zatarciu lub sfalszowaniu,

■ w którym cechy identyfikacyjne uległa zatarciu lub sfalszowaniu, a prawomocnym orzeczeniem sądu zostało ustalone prawo własności pojazdu,

■ w którym cechy identyfikacyjne uległa skrośnieniu lub została zniszczona podczas wypadku drogowego albo podczas naprawy. Okoliczności takie powinny być stwierdzone pisemną opinią rzeczoznawcy samochodowego, która powinna wskazywać pierwotne cechy identyfikacyjne lub jednoznacznie wykluczać ingerencję w pole numerowe w celu umyślnego jego zniszczenia lub fałszowania.

w wydziale komunikacji, jakich innych dokumentów zamiast dowodu rejestracyjnego wymagają urzędnicy.

Natomiast w przypadku zagubienia dowodu rejestracyjnego lub karty pojazdu (jeśli była wydana), zamiast tych dokumentów należy przedstawić zaświadczenie wystawione przez organ rejestrujący właściwy ze względu na miejsce ostatniej rejestracji, potwierdzające dane zawarte w zagubionym dokumencie.

Konieczny wniosek

Rejestracji samochodu dokonuje, na wniosek właściciela, starosta (wydział komunikacji) właściwy ze względu na miejsce jego zamieszkania (siedzibę). Po pozytywnej rejestracji starosta wydaje dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice rejestracyjne oraz nalepkę kontrolną. Jeżeli używanie pojazdu uzależnione jest od szczególnych warunków określonych przepisami, starosta wpisuje w dowodzie rejestracyjnym lub pozwoleniu czasowym odpowiednio zastrzeżenie.

W razie powierzenia pojazdu przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną podmiotowi polskiemu, pojazd ten jest rejestrowany przez starostę ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) podmiotu polskiego. Dla przykładu, Wydział Komunikacji Urzędu Miasta Poznania zgodnie z obowiązują-

Ważne! Jeżeli pojazd był wcześniej wycofany czasowo, przy jego rejestracji poprzedni dowód rejestracyjny można zastąpić decyzją o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu

GP radzi

za granicę lub przejazdu pojazdu z miejsca jego zakupu lub odbioru na terytorium Polski albo też przejazdu pojazdu zwanego z koniecznością dokonania jego badania technicznego lub naprawy.

■ Za wydanie tablic rejestracyjnych organ rejestrujący pobiera opłaty, w przypadku:

- wydania tablic samochodowych - 80,00 zł;

- wydania tablic indywidualnych - 1 tys. zł.

- wydania zabytkowych tablic samochodowych - 100,00 zł.

Za wydanie tablic tymczasowych dla samochodu pobierana jest opłata w wysokości 30,00 zł.

Badanie podstawowe

98 zł - badanie samochodu osobowego, autobusu do przewozu nie więcej niż 15 osób łącznie z kierowcą samochodu ciężarowego i specjalnego do 3,5 t d.m.c. 169 zł - pierwsze badanie techniczne zarejestrowanego, po raz pierwszy za granicą samochodu osobowego, autobusu do przewozu nie więcej niż 15 osób łącznie z kierowcą, samochodu ciężarowego i specjalnego do 3,5 t d.m.c.

Badanie dodatkowe

■ Dodatkowe badanie techniczne pojazdu skierowanego przez organ kontroli ruchu drogowego, np. policję lub starostę w razie uzasadnionego przypuszczenia, że zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub narusza wymagania ochrony środowiska, kosztuje np.:

- 20 zł, gdy badanie dotyczy określonej usterki technicznej, warunków technicznych (osobno za każde określone warunki techniczne lub badany układ czy zespół pojazdu),

- 94 zł, gdy badanie przeprowadzane jest po wypadku, kolizji drogowej,

- 51 zł, gdy badanie techniczne przeprowadzane jest, bo dane techniczne są niezgodne ze stanem faktycznym.

■ Dodatkowe badanie techniczne auta, w którym dokonano montażu instalacji do zasilania gazem, kosztuje 114 zł.

■ Dodatkowe badanie techniczne auta, w którym dokonano zmian konstrukcyjnych lub wymiany elementów powodujących zmianę danych w dowodzie rejestracyjnym, kosztuje 82 zł.

■ Dodatkowe badanie techniczne auta, w którym została dokonana naprawa wynikająca ze zdarzenia powodującego odpowiedzialność za klauzury ubezpieczeń z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia na kwotę przekraczającą 2 tys. zł oraz takiego, którego warunki techniczne określają przepisy o VAT, kosztuje 50 zł.

■ Dodatkowe badanie techniczne auta skierowanego przez starostę w celu ustalenia danych pojazdu niezbędnych do jego rejestracji kosztuje 60 zł.

■ Dodatkowe badanie techniczne auta sprowadzonego z zagranicy i noszące ślady uszkodzeń lub którego stan techniczny wskazuje na naruszenie elementów nośnych konstrukcji pojazdu, mogących stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego kosztuje 94 zł.

■ Wysokość opłaty ewidencyjnej:

- za wydanie dowodu rejestracyjnego - 0,50 zł,

jącymi przepisami oprócz właściwie wypełnionego wniosku o rejestrację samochodu wymaga również takich dokumentów, jak:

■ w przypadku pojazdów sprowadzonych z państw spoza UE (np. ze Stanów Zjednoczonych):

- dowód odprawy celnej przywózowej lub w przypadku zakupu pojazdu w Polsce od podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu pojazdami - zapisu na fakturze zakupu pojazdu określającego numer, datę i miejsce odprawy celnej;

■ w przypadku pojazdów sprowadzonych z państw członkowskich UE:

- dokument potwierdzający zapłatę akcyzy dla samochodu osobowego lub w przypadku zakupu pojazdu w Polsce od podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu pojazdami - wyszczególnioną na fakturze zakupu pojazdu kwoty podatku akcyzowego,

- zaświadczenie z urzędu skarbowego potwierdzające uiszczenie podatku od towarów i usług lub brak takiego obowiązku (druk VAT 25) albo w przypadku zakupu pojazdu w Polsce od podatnika podatku od towarów i usług - wyszczególnioną na fakturze zakupu pojazdu kwotę podatku VAT.

Ponadto w Poznaniu podobnie jak w innych wydziałach komunikacji w kraju przy rejestracji wymagane są:

■ dowód własności pojazdu,

■ dokument potwierdzający prowadzenie przez zbywcę działalności związanej z obrotem pojazdami (kopia zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej lub kopia KRS), jeżeli pojazd został nabyty w Polsce od przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie obrotu pojazdami,

■ dowód rejestracyjny pojazdu, jeżeli był on zarejestrowany za granicą lub

inny dokument wydany przez organ właściwy do rejestracji pojazdów za granicą, potwierdzający rejestrację pojazdu,

■ zaświadczenie o pozytywnym wyniku badania technicznego pojazdu lub w przypadku nowego samochodu osobowego z silnikiem spalinywym - wyciąg ze świadectwa homologacji typu pojazdu albo odpis decyzji zwalniającej pojazd z homologacji potwierdzający, że w odniesieniu do poszczególnych typów pojazdów zostało wydane świadectwo homologacji typu pojazdu albo zwolnienie pojazdu z homologacji przez właściwy organ państwa członkowskiego UE. Wyciąg ze świadectwa homologacji otrzymuje się przy zakupie samochodu w salonie,

■ dowód osobisty - w przypadku osób fizycznych oraz zaświadczenie o dokonaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej - w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,

■ aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), zaświadczenie o numerze REGON oraz pełnomocnictwo dla osoby dokonującej rejestracji pojazdu - w przypadku podmiotów zarejestrowanych w KRS,

■ dowód uiszczenia opłaty komunikacyjnej i ewidencyjnej,

■ dowód uiszczenia opłaty recyklingowej lub oświadczenie o podleganiu obowiązkowi zapewnienia sieci zbierania pojazdów.

W poznańskim wydziale komunikacji, podobnie jak w coraz większej liczbie innych wydziałów komunikacji, na stronie internetowej urzędu można, klikając na odpowiednią kwotę opłaty, przejść bezpośrednio do gotowego formularza wpłaty, który należy uzupełnić jedynie o dane wpłacającego, a następnie go wydrukować.

Najpierw pozwolenie czasowe

W Poznaniu, jak i w innych miastach, rejestracja pojazdu następuje

DOKUMENTY W JĘZYKU POLSKIM

Jak m.in. informuje Wydział Komunikacji w Poznaniu, dokumenty dołączone do wniosku o rejestrację, sporządzone w języku obcym, powinny być przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego (dowód własności, dowód rejestracyjny lub inny dokument stwierdzający rejestrację pojazdu za granicą, dokumenty dotyczące homologacji pojazdu - jeśli są wymagane).

INFORMACJA W INTERNECIE

W Wydziale Komunikacji w Poznaniu, tak jak w innych urzędach, informację o tym, czy zamówiony dowód rejestracyjny i karta pojazdu (jeżeli jest wymagana dla danego pojazdu) są gotowe do odbioru, można sprawdzić na stronach internetowych urzędu. Trzeba wtedy podać numer rejestracyjny i ostatnie pięć znaków z numeru VIN (nadwozia/podwozia) lub ramy pojazdu (pozycje A i E w dokumentach rejestracyjnych pojazdów wydawanych po 10 września 2004 r.).

na podstawie decyzji administracyjnej. Po złożeniu wniosku o rejestrację, organ rejestrujący dokonuje rejestracji czasowej pojazdu na okres 30 dni, zamawiając w tym czasie dowód rejestracyjny i kartę pojazdu w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie. Dokumentem dopuszczającym pojazd do ruchu jest w tym momencie pozwolenie czasowe, które przed upływem wyznaczonego terminu należy wymienić w urzędzie na dowód rejestracyjny wraz z kartą pojazdu. Wymiana następuje bez dodatkowych opłat i wniosków. W celu wymiany dokumentu właściciel auta musi przedstawić:

■ pozwolenie czasowe wydane przy rejestracji,

■ dowód osobisty,

■ dokument potwierdzający uiszczenie opłaty ubezpieczeniowej OC. ■

Kiedy potrzebne badania techniczne

[DOPUSZCZENIE DO RUCHU] Auto sprowadzone z zagranicy i noszące ślady uszkodzeń lub którego stan techniczny wskazuje na naruszenie elementów nośnych konstrukcji pojazdu, mogących stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, musi przejść badania techniczne.

MAREK KOBYLAŃSKI

marek.kobylanski@infopr.pl

Właściciel samochodu musi przedstawić go do badania technicznego. Pierwsze badanie jest przeprowadzane przed pierwszą rejestracją. Badaniu temu nie podlega nowy pojazd, z wyjątkiem np. taksówki osobowej. Okresowe badanie techniczne pojazdu jest przeprowadzane corocznie. Okresowe badanie techniczne samochodu osobowego przeprowadza się przed upływem trzech lat od dnia pierwszej rejestracji, następnie przed upływem dwóch lat od dnia przeprowadzenia badania, a potem corocznie. Takie same terminy badań technicznych dotyczą aut osobowych zarejestrowanych po raz pierwszy za granicą. W tym przypadku za dzień pierwszej rejestracji przyjmuje się dzień pierwszej rejestracji za granicą. Niezależnie od tego pojazd musi być poddany dodatkowym badaniom, jeżeli:

■ został skierowany przez organ kontroli ruchu drogowego lub starostę w razie uzasadnionego przypuszczenia, że:

■ zagraża bezpieczeństwu ruchu,

■ narusza wymagania ochrony środowiska,

■ uczestniczył w wypadku drogowym, w którym zostały uszkodzone zasadnicze elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy,

■ został skierowany przez starostę w celu ustalenia danych pojazdu niezbędnych do jego rejestracji,

■ dokonano w nim zmian konstrukcyjnych lub wymiany elementów powodujących zmianę danych w dowodzie rejestracyjnym,

■ ma być używany np. jako taksówka osobowa lub bagażowa, pojazd do nauki jazdy, pojazd do przeprowadzania egzaminu państwowego,

■ dokonano w nim naprawy wynikającej ze zdarzenia powodującego odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia na kwotę przekraczającą 2 tys. zł,

■ sprowadzono go z zagranicy i nosi ślady uszkodzeń lub jego stan techniczny wskazuje na naruszenie elementów nośnych konstrukcji pojazdu, mogących stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego,

■ określono dla niego wymagania techniczne w przepisach ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług - chodzi tu o tzw. samochody z krótką wykorzystywane często przez przedsiębiorców.

Badanie techniczne pojazdu z zamontowaną instalacją gazową może być przeprowadzone po przedstawieniu dokumentu wydanego przez organ dozoru technicznego, stwierdzającego sprawność urządzenia technicznego.

Organ dokonujący rejestracji pojazdu (starosta) wpisuje do dowodu rejestracyjnego termin badania technicznego pojazdu. Jeżeli pojazd został zarejestrowany wcześniej, kolejny termin badania wpisuje do dowodu rejestracyjnego uprawniony diagnosta w stacji kontroli pojazdów po stwierdzeniu pozytywnego wyniku badania i po wniesieniu przez właściciela pojazdu opłaty ewidencyjnej. Badanie techniczne jest przeprowadzane na koszt właściciela pojazdu. ■

Ważne! W razie powstania trudności w ustaleniu podstawowych parametrów pojazdu, badanie techniczne może być przeprowadzone po przedstawieniu opinii rzeczoznawcy samochodowego

Dział III Podatki

Od jakiej umowy konieczny PCC

Zakup samochodu osobowego w kraju przez osobę prywatną wiąże się z obowiązkiem zapłaty podatku od czynności cywilnoprawnych. Nabywca nie będzie musiał płacić tego podatku, jeżeli kupi auto od podatnika VAT.

BOGDAN ŚWIĄDER

bogdan.swiader@infor.pl

Samochód osobowy może być kupiony w kraju od innej osoby prywatnej lub od firmy – podatnika VAT. Rozróżnienie to ma znaczący wpływ

Obowiązek

zapłaty PCC ciąży przy umowie sprzedaży samochodu osobowego na kupującym

na konsekwencje podatkowe, które dotyczą nabywcy.

2 proc. od ceny

Zakup samochodu osobowego od innej osoby prywatnej (np. na giełdzie, z ogłoszenia) powoduje u nabywcy obowiązek zapłaty podatku od czynności cywilnoprawnych i złożenia deklaracji w urzędzie skarbowym. W tym przypadku należy zapłacić 2-proc. podatek od ceny nabycia. Podstawę opo-

datkowania stanowi w tym przypadku wartość rynkowa samochodu. Wartość rynkową samochodu określa się na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich miejsca położenia, stanu i stopnia zużycia z dnia dokonania tej czynności. Jeżeli podatek nie określił wartości przedmiotu czynności cywilnoprawnej lub wartość określona przez niego nie odpowiada, według oceny organu podatkowego, wartości rynkowej, organ ten wezwie podatnika do jej określenia, podwyższenia lub obniżenia, w terminie nie krótszym niż 14 dni od doręczenia wezwania, podając jednocześnie wartość według własnej, wstępnej oceny. Jeżeli podatek, pomimo wezwania, nie określił wartości lub podał wartość nieodpowiadającą wartości rynkowej, organ podatkowy dokona jej określenia z uwzględnieniem opinii biegłego lub przedłożonej przez podatnika wyceny rzeczoznawcy. Jeżeli organ podatkowy powoła biegłego, a wartość określona z uwzględnieniem jego opinii różni się o więcej niż 33 proc. od wartości podanej przez podatnika, koszty opinii ponosi podatnik.

Z komisu, z salonu

Inaczej jest, gdy kupujemy samochód z komisju lub od osoby prowa-

dzącej działalność gospodarczą. Zwolnione z PCC są bowiem czynności cywilnoprawne, jeżeli przynajmniej jedna ze stron z tytułu dokonania tej czynności jest albo opodatková podatkiem od towarów i usług, albo zwolniona z podatku od towarów i usług. Dlatego w tym przypadku nie musimy składać deklaracji w urzędzie skarbowym i płacić 2-proc. podatku. Przypadek ten najczęściej ma miejsce, gdy kupujemy samochód z komisju lub od przedsiębiorcy sprzedającego samochód, który był wykorzystywany w działalności gospodarczej. Wtedy dostajemy fakturę VAT z wyszczególnioną stawką (ewentualnie komis wystawia fakturę VAT marża) lub fakturę VAT ze zwolnieniem (od przedsiębiorcy). Faktury te automatycznie zwalniają z obowiązku zapłaty 2-proc. podatku od czynności cywilnoprawnych. ■

Ważne! W przypadku zakupu samochodu od innej osoby prywatnej należy bez wezwania organu podatkowego złożyć deklarację w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych PCC-3 oraz obliczyć i wpłacić podatek w terminie 14 dni od powstania obowiązku podatkowego

Kto płaci podatek od towarów i usług

[PODATKI] Konieczność zapłaty podatku od towarów i usług od nabycia samochodu osobowego zależy od tego, czy jest to nowe czy używane auto oraz czy kupującym jest podatnik VAT, czy osoba prywatna.

BOGDAN ŚWIĄDER

bogdan.swiader@infor.pl

Opodatkowanie podatkiem od towarów i usług samochodów osobowych sprowadzanych z innych krajów unijnych na terytorium Polski, zależy od tego, czy jest to auto używane czy nowe. Sprowadzenie do kraju nowego samochodu będzie zawsze opodatkowane VAT, jako wewnątrzwspólnotowe nabycie nowego środka transportu, niezależnie od tego, czy dokonuje tego podatnik VAT czy osoba

Zaświadczenie

urzędu skarbowego jest podstawą rejestracji samochodu w Wydziale Komunikacji

niebędąca podatnikiem VAT (osoba prywatna). Ponadto istnieje różnica w opodatkowaniu sprowadzanego samochodu osobowego, gdy zakupu dokonana osoba prywatna niebędąca podatnikiem VAT czy podatnik VAT.

Pojazd używany

Najczęściej spotykanym przypadkiem jest sytuacja, gdy osoba niebędąca podatnikiem VAT (osoba prywatna) nabywa samochód osobowy w jednym z krajów unijnych, a następnie sprowadza go do Polski. Przywóz przez takie osoby używanych środków transportu na terytorium kraju z innego kraju Unii Europejskiej nie wiąże się z obowiązkiem zapłaty VAT w Polsce. Osoba, która kupiła taki samochód, musi natomiast dopełnić formalności w urzędzie skarbowym, aby później bez przeszkód zarejestrować auto w Wydziale Komunikacji. Podstawowym warunkiem, któ-

ry wpływa na bezproblemową rejestrację, jest złożenie w urzędzie skarbowym wniosku VAT-24 o wydanie zaświadczenia VAT-25 potwierdzającego brak obowiązku uiszczenia podatku z tytułu przywozu z innego państwa członkowskiego środka transportu. Do wniosku załącza się umowę lub fakturę stwierdzającą nabycie pojazdu przez wnioskodawcę oraz inne dokumenty, z których jednoznacznie wynika, że nie zachodzi w tym przypadku wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów. Załączone do wniosku dokumenty urząd skarbowy zwraca wnioskodawcy przy wydawaniu zaświadczenia.

Urzędy skarbowe wymagają, aby razem z wnioskiem złożono kserokopie (oryginały tylko do wglądu) takich dokumentów, jak:

- umowa lub faktura stwierdzająca nabycie pojazdu wraz z tłumaczeniem,
- dokument potwierdzający przebieg pojazdu (np. książka gwarancyjna),
- zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu i dokumentu identyfikacyjny pojazdu,
- dowód rejestracyjny wraz z tłumaczeniem.

Oprócz tego podatek, który ubiega się o wydanie zaświadczenia VAT-25, musi uiścić opłatę skarbową w kwocie 160 zł, która jest należna od wydanego zaświadczenia potwierdzającego brak obowiązku uiszczenia VAT z tytułu przywozu używanego samochodu na terytorium Polski z innego kraju Unii. Przepisy ustawy o podatku od towarów i usług nakładają na naczelników urzędów skarbowych dla celów związanych z rejestracją środków transportu obowiązek wydawania zaświadczeń potwierdzających:

- wniesienie przez podatnika podatku,

OPLATA SKARBOWA

Osoby prywatne, które nabyły używany samochód z innego kraju Unii, powinny uiścić opłatę skarbową w wysokości 160 zł od wydanego zaświadczenia VAT-25 potwierdzającego brak obowiązku zapłaty VAT.

CO TO JEST NOWY ŚRODEK TRANSPORTU

Są to przeznaczone do transportu osób lub towarów pojazdy lądowe, m.in. samochód osobowy, napędzane silnikiem o pojemności skokowej większej niż 48 centymetrów sześciennych lub o mocy większej niż 7,2 kilowatów, jeżeli przejechały nie więcej niż 6 tys. kilometrów lub od momentu dopuszczenia ich do użytku upłynęło nie więcej niż sześć miesięcy.

- brak obowiązku uiszczenia podatku z tytułu przywozu nabywanych z terytorium państwa członkowskiego innego niż terytorium kraju pojazdów, które mają być dopuszczone do ruchu na terytorium kraju.

W przypadku sprowadzanych samochodów używanych zaświadczenie na druku VAT-25 wydaje naczelnik urzędu skarbowego na wniosek zainteresowanego.

Obowiązki podatników VAT

Odmienna sytuacja będzie miała miejsce, jeżeli samochód używany sprowadzi podatnik VAT, który będzie wykorzystywał go w działalności gospodarczej. Wewnątrzwspólnotowe nabycie używanego środka transportu przez zidentyfikowanego dla potrzeb UE podatnika VAT podlega opodatkowaniu w Polsce 22-proc. stawką. Zakup ten podatnik musi wykazać w deklaracji miesięcznej VAT-7 lub VAT-7K, a jednocześnie złożyć w urzędzie skarbowym w ciągu 14 dni od daty zakupu pojazdu informację VAT-23 o nabyciu

GP radzi

- za wydanie pozwolenia czasowego - 0,50 zł,
- za wydanie zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych - 0,50 zł,
- za wydanie nalepki kontrolnej - 0,50 zł,
- za wydanie karty pojazdu dla pojazdu samochodowego (jeśli nie była wydana przez producenta lub importera samochodów) - 0,50 zł,
- za wpisanie do dowodu rejestracyjnego przez uprawnionego diagnostę kolejnego terminu badania technicznego pojazdu - 1 zł. **MK**

Czy mienie przesiedleńcze jest zwolnione z akcyzy

Polak, który przebywał przez kilka lat za granicą w jednym z krajów unijnych, wraca do kraju. Czy musi zapłacić akcyzę od samochodu osobowego, który kupił i wykorzystywał podczas czasowego pobytu za granicą?

Podmioty dokonujące nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodów osobowych niezarejestrowanych na terytorium kraju, zgodnie z przepisami o ruchu drogowym, są obowiązane po przywozie na terytorium kraju złożyć deklarację uproszczoną do właściwego naczelnika urzędu celnego w terminie pięciu dni, licząc od dnia nabycia wewnątrzwspólnotowego oraz dokonać zapłaty akcyzy nie później niż z chwilą rejestracji tego pojazdu w kraju. Jednak istnieje okoliczności, które zwalniają od zapłaty akcyzy w przypadku tzw. mienia przesiedleńczego. Zwalnia się od akcyzy przywóz przez osobę fizyczną, przybywającą na terytorium kraju na pobyt stały lub powracającą z czasowego pobytu, samochodów osobowych z terytorium innego państwa członkowskiego, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:

- samochód osobowy jest przeznaczony do użytku osobistego osoby fizycznej,
- samochód osobowy służył do użytku osobistego tej osoby w miejscu poprzedniego jej pobytu w innym państwie członkowskim przez okres co najmniej sześciu miesięcy przed zmianą miejsca pobytu,
- osoba fizyczna przedstawi właściwemu naczelnikowi urzędu celnego dowód potwierdzający spełnienie warunków, że auto służyło do użytku osobistego w miejscu poprzedniego pobytu w innym państwie członkowskim,
- samochód osobowy nie zostanie sprzedany, wynajęty lub wypożyczony przez okres 12 miesięcy, licząc od dnia jego przywozu na terytorium kraju.

W takim przypadku właściwy naczelnik urzędu celnego wydaje zaświadczenie stwierdzające zwolnienie od akcyzy. Przepisy o zwolnieniu z akcyzy stosuje się również do osób fizycznych przybywających na terytorium kraju na pobyt stały lub powracających z czasowego pobytu z terytorium

GP radzi

państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego. **BSV**

Podstawa prawna

■ **Par. 28 rozporządzenia ministra finansów z 26 kwietnia 2004 r. w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego (Dz.U. nr 97, poz. 966 ze zm.).**

Jakie dokumenty uprawniają do rejestracji auta

Samochód osobowy został sprowadzony z Francji. Jakie dokumenty związane z podatkami należy przedstawić w Wydziale Komunikacji, aby zarejestrować samochód?

Podmioty dokonujące nabycia wewnątrzspółnotowego samochodów osobowych niezarejestrowanych na terytorium kraju, zgodnie z przepisami o ruchu drogowym, są obowiązane: po przywozie na terytorium kraju złożyć deklarację uproszczoną do właściwego naczelnika urzędu celnego w terminie pięciu dni, licząc od dnia nabycia wewnątrzspółnotowego, dokonać zapłaty akcyzy nie później niż z chwilą rejestracji tego pojazdu w kraju. Podatnik jest obowiązany przy dokonywaniu rejestracji zgodnie z przepisami o ruchu drogowym przedstawić, wydany przez właściwego naczelnika urzędu celnego, dokument potwierdzający zapłatę akcyzy na terytorium kraju. Oprócz dokumentu potwierdzającego zapłatę akcyzy osoba, która prywatnie sprowadziła samochód z innego kraju unijnego, powinna też przedstawić w urzędzie komunikacji zaświadczenie potwierdzające opłacenie VAT lub brak obowiązku uiszczenia tego podatku na druku VAT-25 **BSV**

Podstawa prawna

■ **Art. 72 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2005 r. nr 108, poz. 908 ze zm.).**

Ile czasu na zapłatę podatku

Osoba prywatna kupiła używany samochód osobowy na giełdzie. Do kiedy powinna zapłacić podatek?

W przypadku osoby prywatnej, która kupuje samochód od innej osoby prywatnej, obowiązującej zapłatę podatku od czynności cywilnoprawnych. Zapłata podatku oraz złożenie odpowiedniej deklaracji PCC-3 powinno nastąpić w ciągu 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego. Obowiązek podatkowy powstaje natomiast z chwilą dokonania czynności cywilnoprawnej, czyli z chwilą zawarcia umowy sprzedaży. Z tytułu umów zakupu stawka podatku wynosi 2 proc. Podstawę opodatkowania stanowi przy umowie sprzedaży wartość rynkowa rzeczy. Oznacza to, że kwota, która jest na umowie, może zostać zakwestionowana przez urząd skarbowy. Jeżeli wartość samochodu określona przez podatnika nie odpowiada, według oceny organu podatkowego, wartości rynkowej, organ ten może wezwać podatnika do jej podwyższenia w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia doręczenia wezwania, podając jednocześnie wartość według własnej, wstępnej oceny. **BSV**

Podstawa prawna

■ **Art. 6, art. 7, art. 10 ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (t.j. Dz.U. z 2007 r. nr 68, poz. 450 ze zm.).**

środka transportu wraz z kopią faktury potwierdzającej nabycie tego środka transportu. Ponadto należy zapłacić podatek od tak nabytego środka transportu.

Nowy samochód

Sprowadzenie z krajów Unii nowego samochodu podlega opodatkowaniu VAT niezależnie od tego, czy dokonano tego podatnik VAT czy osoba prywatna. Ustawa o podatku od towarów i usług określa, co stanowi nowy środek transportu, czyli nowy samochód. Tylko nowe środki transportu są opodatkowane VAT. Od wewnątrzspółnotowego nabycia nowego środka transportu (tj. pojazdu, który przejechał nie więcej niż 6 tys. km lub od momentu jego dopuszczenia do użytku nie minęło sześć miesięcy) trzeba zadeklarować i zapłacić VAT w Polsce według 22-proc. stawki.

Za moment dopuszczenia do użytku pojazdu lądowego uznaje się dzień, w którym został on pierwszy raz zarejestrowany w celu dopuszczenia do ruchu drogowego lub w którym po raz pierwszy podlegał on obowiązkowi rejestracji w celu dopuszczenia do ruchu drogowego w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. Jeżeli nie można ustalić dnia pierwszej rejestracji pojazdu lądowego lub dnia, w którym podlegał on pierwszej rejestracji, za moment dopuszczenia do użytku tego pojazdu uznaje się dzień, w którym został on wydany przez producenta pierwszemu nabywcy, lub dzień,

w którym został po raz pierwszy użyty dla celów demonstracyjnych przez producenta.

Deklaracje VAT

Nowy środek transportu, jakim jest samochód osobowy spełniający kryteria określone w ustawie o podatku od towarów i usług, który został sprowadzony do Polski z innego kraju Unii, może być nabyty przez trzy grupy osób: przez podatnika VAT czynnego, podatnika, który nie jest VAT-owcem, oraz osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej. W zależności więc od tego, do której z powyższych grup zalicza się sprowadzający nowe auto, wystąpią różne obowiązki formalne, chociaż i tak wszystkie te osoby będą musiały zapłacić VAT.

Jeżeli nabycie nowego samochodu deklaruje podatnik VAT czynny, jest on zobowiązany do wykazania tego w deklaracji VAT-7 (miesięcznej) lub VAT-7K (kwartalnej). Natomiast gdy wewnątrzspółnotowego nabycia nowego środka transportu dokonują podatnicy prowadzący działalność gospodarczą, lecz niezarejestrowani jako podatnicy czynni VAT oraz osoby prawne niebędące podatnikami, są oni zobowiązani do wykazania tego nabycia w deklaracji VAT-8. Z kolei osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej oraz podmioty niemające obowiązku składania deklaracji VAT-7, VAT-7K i VAT-8 składają deklarację dla podatku od towarów i usług przy wewnątrzspółnotowym nabyciu no-

ZAŚWIADCZENIE O ZAPŁACIE PODATKU

Informacja VAT-23 wraz z kopią faktury potwierdzającej nabycie środka transportu i dowodem zapłaty, stanowią podstawę do wydania zaświadczenia, w którym naczelnik urzędu skarbowego dla celów związanych z rejestracją środków transportu potwierdza uiszczenie przez podatnika podatku. Zaświadczenie to na druku VAT-25 wydaje naczelnik urzędu skarbowego z urzędu, a nie jak w przypadku osoby fizycznej nieprowadzącej działalności nabywającej auto używane, gdzie zaświadczenie to było wydawane na wniosek. Dlatego też w tym przypadku nie ma obowiązku składania wniosku o wydanie takiego zaświadczenia VAT-24.

wych środków transportu na druku VAT-10. Ponadto wszystkie wspomniane grupy podatników powinny złożyć również informację o wewnątrzspółnotowym nabyciu środków transportu VAT-23. Składają ją nabywcy nowych środków transportu, jeżeli taki środek transportu ma być przez nich zarejestrowany na terytorium Polski lub tu użytkowany, nawet gdy nie podlega rejestracji. Obowiązku zapłaty należy dopełnić w ciągu 14 dni od powstania obowiązku podatkowego (tj. z chwilą otrzymania pojazdu nie później niż z chwilą wystawienia faktury przez sprzedawcę). Należy też pamiętać, że do informacji dołącza się kopie faktury potwierdzającej nabycie środka transportu przez podatnika. ■

Jeśli z zagranicy, to z akcyzą

PODATKI | Osoby, które sprowadzają nowe lub używane samochody osobowe z zagranicy, obowiązane są zapłacić podatek akcyzowy.

BOGDAN ŚWIĄDER

bogdan.swiader@infon.pl

Acyzie podlegają sprowadzone z zagranicy samochody osobowe. Ten podatek nie obejmuje samochodów ciężarowych.

Podatek akcyzowy płacą podatnicy, którzy sprowadzili z zagranicy samochody osobowe, zarówno używane, jak i nowe. Obowiązki podatkowe w zakresie tego podatku będą spoczywały niezależnie, czy samochód zostanie sprowadzony z innych krajów Unii, czy z państw nienależących do Wspólnoty. Inny tylko będzie tryb zapłaty tego podatku. Przepisy przewidują, że podatki akcyzowemu podlegają samochody osobowe, czyli pojazdy samochodowe i inne pojazdy mechaniczne przeznaczone zasadniczo do przewozu osób, włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) oraz samochodami wysięgowymi. Akcyzie podlegają samochody osobowe niezarejestrowane na terytorium kraju, zgodnie z przepisami o ruchu drogowym. Podatnikami akcyzy od samochodów są: importerzy (zakup w krajach spoza Unii) i podmioty dokonujące nabycia wewnątrzspółnotowego (zakup w innych krajach Wspólnoty).

Auto z krajów innych

Osoby prywatne, które sprowadzają samochód osobowy z krajów Unii, muszą same zapłacić akcyzę, składając do urzędu celnego deklarację. Obowiązek podatkowy w akcyzie od samochodów powstaje w przypadku nabycia wewnątrzspółnotowego – z chwilą nabycia prawa rozporządzania samochodem osobowym jak właściciel, nie później jednak niż z chwilą jego rejestracji na terytorium kraju, zgodnie z przepisami o ruchu drogowym. Należy pamiętać, że podmioty dokonujące nabycia wewnątrzspółnotowego samochodów osobowych niezarejestrowanych na terytorium kraju,

zgodnie z przepisami o ruchu drogowym, mają obowiązek:

- po przywozie na terytorium kraju złożyć deklarację uproszczoną (AKC-U) do właściwego naczelnika urzędu celnego w terminie pięciu dni, licząc od dnia nabycia wewnątrzspółnotowego,
- dokonać zapłaty akcyzy nie później niż z chwilą rejestracji tego pojazdu w kraju.

Stawka akcyzy zależy od pojemności silnika i jest określana procentowo. Dla samochodów o pojemności do 2000 cm³ sześć, wynosi 3,1 proc., a powyżej – 13,6 proc.

W przypadku nabycia wewnątrzspółnotowego samochodu osobowego podstawą opodatkowania jest kwota, jaką nabywca jest obowiązany zapłacić. Podstawę opodatkowania stanowi kwota, jaką nabywca zapłacił za samochód, co zwykle będzie kwotą widniejącą na umowie kupna-sprzedaży lub fakturze. Po zapłacie akcyzy, naczelnik urzędu celnego zobowiązany jest potwierdzić zapłatę. Dokonując tego na dokumencie potwierdzającym zapłatę akcyzy, w którym określa dane identyfikujące samochód, np. nr identyfikacyjny VIN, rok produkcji, pojemność silnika, na podstawie oględzin pojazdu oraz jego dokumentów. Trzeba pamiętać, że dokument potwierdzający zapłatę akcyzy wydawany jest na wniosek zainteresowanego. Dokument ten stanowi podstawę zarejestrowania samochodu w Wydziale Komunikacji. Podmiot dokonujący nabycia wewnątrzspółnotowego jest obowiązany przy dokonywaniu rejestracji zgodnie z przepisami o ruchu drogowym przedstawić, wydany przez właściwego naczelnika urzędu celnego, dokument potwierdzający zapłatę akcyzy na terytorium kraju.

Samochód importowany

Podatek akcyzowy należy zapłacić również wtedy, gdy sprowadzamy samochód osobowy spoza krajów Unii Europejskiej. W tym przypadku mamy do czynienia nie z wewnątrzspółnotowym nabyciem, ale z im-

STAWKI PODATKU AKCYZOWEGO

Pojemność silnika do 2000 cm ³	3,1 proc.
Pojemność silnika powyżej 2000 cm ³	13,6 proc.

portem. Obowiązek podatkowy w akcyzie od samochodów powstaje w przypadku importu z dniem powstania długu celnego w rozumieniu przepisów prawa celnego. Stawki akcyzy są takie same jak przy wewnątrzspółnotowym nabyciu, czyli zakupie w innym kraju Unii. W przypadku importu samochodu osobowego spoza terytorium Wspólnoty importer powinien złożyć wypełnione zgłoszenie celne SAD lub wystąpić o przekazanie sprawy (procedura tranzytu) do innych urzędów celnych na terenie Wspólnoty. Do zgłoszenia celnego SAD należy dołączyć:

- dokument transakcyjny (faktura, umowa kupna-sprzedaży),
- dokumenty pojazdu z kraju pochodzenia (np. Certificate of Title w przypadku importu z USA),
- inne dokumenty związane z nabyciem pojazdu będące w posiadaniu importera,
- w przypadku transportu morskiego – dokumenty z nim związane (konosament celny).

Podstawę naliczenia akcyzy stanowi wartość celna powiększona o należne cło. Z kolei podstawą naliczenia cła to wartość transakcji powiększona o dodatkowe koszty transportu pojazdu i ewentualnego ubezpieczenia do granic zewnętrznych Unii Europejskiej (urząd celny wjazdu). ■

Ważne! Podatek akcyzowy nie jest naliczany i płacony przez nabywcę, gdy kupujemy samochód osobowy w kraju od innej osoby prywatnej lub w komisie

Pytania i odpowiedzi

OCHRONA ZDROWIA

Abonamenty dla pracowników, świadczenia dla osób nieubezpieczonych, legitymacje dla dzieci, dostęp do dokumentacji, szczepienia młodzieży

PAKIETY PRACOWNICZE

Czy można wykorzystać fundusz socjalny

1 W naszej firmie abonamenty medyczne na ten rok zostały wykupione tylko dla kadry zarządzającej. Rozważamy objęcie w 2008 roku prywatną opieką medyczną także pozostałych pracowników. Czy taka usługa może być finansowana ze środków z funduszu socjalnego? Zatrudniamy ponad setkę ludzi.

Niezależnie od wielkości zatrudnienia, zakup abonamentów medycznych nie może być opłacany z funduszu socjalnego. O zmianę przepisów, tak aby było to możliwe, już ponad rok temu postulowały w Ministerstwie Finansów firmy medyczne i przedsiębiorcy z Konfederacji Pracodawców Polskich. Jednak na razie przepisy pozostają bez zmian.

Od początku 2007 roku wydatki związane z finansowaniem świadczeń zdrowotnych przez pracodawcę na rzecz pracownika można zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów. Kosztem podatkowym w tym przypadku są wydatki określone przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy, w tym również koszty abonamentów medycznych dla pracowników.

BEZPŁATNE ŚWIADCZENIA

Kto może korzystać bez ubezpieczenia

3 Czy osoba nieobjęta ubezpieczeniem zdrowotnym może uzyskać dostęp do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych?

Osoby nieobjęte obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego i nieubezpieczone – pod pewnymi warunkami – mogą uzyskać prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych na zasadach i w zakresie określonym dla osób ubezpieczonych. W tym celu świadczeniobiorca musi spełnić łącznie następujące warunki:

- posiadać polskie obywatelstwo,
- mieszkać na terytorium Polski,
- spełniać kryterium dochodowe określone w art. 8 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (Dz.U. nr 64, poz. 593 ze zm.).

Dokumentem potwierdzającym prawo do usług medycznych, których koszt jest pokrywany ze środków publicznych, potwierdza decyzja wydana przez wójta (burmistrza, prezydenta) gminy zamieszkania świadczeniobiorcy. Decyzja może być wydana na wniosek samego zainteresowanego, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek placówki medycznej udzielającej mu określonego świadczenia zdrowotnego (złożony niezwłocznie po jego wykonaniu). Postępowanie mające na celu wydanie decyzji może być również wszczęte z własnej inicjatywy przez wójta (burmistrza, prezydenta) gminy, na obszarze której zamieszkuje świadczeniobiorca lub na wniosek właściwego oddziału wojewódzkiego Narodowego Fun-

OFERTY

Co wybrać – abonament czy polisę

2 Moja firma dostała kilka ofert wykupienia pracownikom opieki medycznej w prywatnych placówkach – zarówno od prywatnych przychodni lekarskich, jak i od firm ubezpieczeniowych. Co lepiej wybrać – współpracę z konkretną siecią czy raczej ofertę towarzystwa ubezpieczeniowego, które wydają się mieć bardziej zróżnicowaną ofertę. Obiecują na przykład dostęp do leczenia szpitalnego.

Wybór dostawcy usług zależy przede wszystkim od oczekiwań i możliwości finansowych pracodawcy – czy zależy mu na wykonywanych raz do roku obowiązkowych badaniach czy także na szerokim dostępie do specjalistów i diagnostyki, np. do USG? Podstawowa zasada to porównanie ofert. Inaczej nie da się powiedzieć, która z nich jest bardziej korzystna. Oferta podstawowa nie będzie się znacznie różnić. Ubezpieczyciel, który oferuje dostęp do lekarza ogólnego i wybranych specjalistów, i tak zawiera umowę z wykonawcą usługi. A są nim albo te same prywatne sieci, które indywidualnie oferują firmom swoje usługi, albo – poza dużymi miastami – niezrzeszone współpracujące z towarzystwami ubezpieczeniowymi (TU) gabinety lekarskie. Albo jedno i drugie. Bezpośrednia współpraca z siecią przychodni może dawać większy komfort – nie ma pośredników, brokerów itp. TU dokłada propozycje dodatkowych polis. Ubezpieczyciele kuszą też zwykle finansowaniem opieki szpitalnej. Warto wiedzieć, że nie finansują pobytu w państwowym szpitalu i nie zwracają rzeczywistych kosztów leczenia (nie pozwala na to system ubezpieczeń), lecz jedynie wypłacają jakąś określoną zryczałtowaną kwotę. Opiekę szpitalną można wykupić także w ramach abonamentu przychodni. Są to najdroższe pakiety. Żadna firma ani TU nie gwarantuje pełnego zakresu leczenia stomatologicznego.

duszu Zdrowia. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy. Decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy powinna zawierać pełne dane osobowe świadczeniobiorcy (w tym PESEL) i okres objęcia decyzją. Należy pamiętać, że prawo do świadczeń na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni, chyba, że w tym czasie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. W razie potrzeby (np. kontynuacji leczenia) może być wydana kolejna decyzja. Decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) powinna być dostarczona pacjentowi, świadczeniodawcy oraz do właściwego oddziału wojewódzkiego Funduszu. Koszty wydania decyzji ponosi gmina, natomiast koszty świadczeń udzielonych świadczeniobiorcy pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia.

Podstawa prawna

■ Art. 54 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. nr 210, poz. 2135 ze zm.).

ABONAMENTY

Jak rozliczać wydatki

4 Czy świadczenia medyczne oferowane przez pracodawcę pracownikom będą przychodem pracownika? Do tej pory cena ryczałtowa pakietu za wszystkich pracowników nie podlegała opodatkowaniu PIT, ale ostatnio urzędy skarbowe zaczęły zmieniać interpretację.

Według nowego stanowiska Ministerstwa Finansów, wartość pakietu medycznego to przychód pracownika. Jeśli pracodawca kupuje zarówno usługi wynikające z tzw. medycyny pracy, czyli polegające

na wykonywaniu badań wstępnych, kontrolnych, jak i specjalistycznych usług, to opodatkowaniu PIT podlegają tylko usługi specjalistyczne. Koszty profilaktycznej opieki medycznej ponoszone przez pracodawcę ze względu na warunki pracy pracowników nie są przychodami, które można zakwalifikować jako przychody podlegające podatkom dochodowym od osób fizycznych (PIT). MF stoi na stanowisku, że każda wypłata, także pozagotówkowa, niezależnie od sposobu i źródła finansowania jest przychodem ze stosunku pracy (art. 32, art. 12 ust. 1 ustawy o PIT).

ZAKRES USŁUG

Czy abonament działa w innym mieście

5 Pracuję w Warszawie, mam abonament medyczny – pakiet podstawowy. Wyjeżdżam na urlop świąteczny na narty w polskie góry. Czy w razie choroby mogę skorzystać z wizyty u lekarza na podstawie tego abonamentu?

Przed wyjazdem trzeba się upewnić w miejscu zatrudnienia, czy umowa zakupu abonamentu pozwala na korzystanie z placówek tej firmy medycznej w innych miastach. Jeśli tak, to także jeszcze przed urlopem warto znaleźć na stronie internetowej tej firmy najbliższą miejscę wypoczynku przychodnię. W górach raczej nie będzie to sieciowa klinika, tylko jeden z współpracujących gabinetów. Pakiet podstawowy może nie zapewniać jednak dostępu np. do ortopedy. Wtedy za wizytę trzeba będzie zapłacić. Wiele firm oferuje jednak 10 – 15 proc. zniżki dla posiadaczy swoich abonamentów.

CHOROBY PRZEWLEKŁE

Jakie prawa ma pełnoletnia córka

6 Mam 28 lat i od 22 lat jestem przewlekle chora. Obecnie nie jestem ubezpieczona w NFZ. Czy w chorobach przewlekłych, mimo że mam 28 lat, mogę skorzystać z ubezpieczenia mojej mamy, która jest na rencie?

Osoby po 26 roku życia mają prawo do zgłoszenia do ubezpieczenia z tytułu dziecko osoby ubezpieczonej tylko pod warunkiem, że są niepełnosprawne w stopniu znacznym. Jeżeli posiada pani orzeczenie o takim stopniu niepełnosprawności, to może pani zostać objęta ubezpieczeniem. Jeżeli nie, to w celu uzyskania prawa do bezpłatnych świadczeń medycznych można skorzystać z dobrowolnego doubezpieczenia się w NFZ. To wiąże się jednak z comiesięcznym opłacaniem składki zdrowotnej we własnym zakresie. Podstawą naliczania miesięcznej składki zdrowotnej jest przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, które obecnie wynosi 2891,06 zł. Od tego naliczana jest składka zdrowotna w wysokości 9 proc. W związku z tym składka zdrowotna za grudzień wynosi nie mniej niż 260,20 zł. NFZ uzależnia objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym osoby, które nie były ubezpieczone:

- w okresie od trzech miesięcy do roku wniesieniem dodatkowej opłaty w wysokości 578,21 zł
- powyżej jednego roku do dwóch lat – 1445,53 zł
- w okresie powyżej dwóch lat do pięciu lat – 2891,06 zł
- powyżej pięciu lat do dziesięciu lat – 4336,59 zł.

Podstawa prawna

■ Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. nr 210, poz. 2135 ze zm.).

DOWÓD UBEZPIECZENIA

Kto wystawi legitymację dla dziecka

7 Mój syn ma wyjechać do sanatorium, gdzie między innymi potrzebny jest numer i seria legitymacji ubezpieczeniowej dziecka, jakiej nie posiadam. Gdzie wyrobić w takim przypadku legitymację ubezpieczenia dziecka?

To zależy od tego, które z rodziców zgłosiło syna do ubezpieczenia zdrowotnego. Jeżeli pani zgłosiła dziecko w urzędzie pracy, proszę zwrócić się do powiatowego urzędu pracy w sprawie legitymacji rodzinnej lub zaświadczenia. Jeżeli pani pracuje i pani zgłosiła dziecko do ubezpieczenia zdrowotnego, proszę zwrócić się o wydanie legitymacji ubezpieczenia rodzinnego do działu kadr w miejscu zatrud-

nienia. Jeżeli natomiast mąż zgłosił syna do ubezpieczenia i prowadzi własną działalność gospodarczą, powinien zwrócić się do ZUS w sprawie wydania odpowiedniego zaświadczenia. Numer zaświadczenia lub legitymacji rodzinnej zostanie wpisany w sanatorium jako numer dowodu ubezpieczenia dziecka.

DOKUMENTACJA MEDYCZNA

Jak uzyskać karty zdrowia po zmianie przychodni

8 Zmieniłam lekarza rodzinnego i przychodnię. Teraz mam problem z wydaniem kart. Panie w przychodni, z której się wypisałam, mówią, że karta ma zostać u nich i nie wydadzą mi jej. Czy faktycznie nie mogę przenieść kart do nowej przychodni?

Pacjent (osoba upoważniona przez pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego) ma prawo do otrzymania wyciągu, kopii lub odpisu dokumentacji medycznej dotyczącej pacjenta. Wydanie dokumentacji następuje na wniosek uprawnionego i za odpłatnością.

Za udostępnienie dokumentacji zakład opieki zdrowotnej pobiera opłatę. Podstawą wyliczenia odpłatności jest publikowana przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wysokość miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale. Od 1 czerwca 2007 r. maksymalna wysokość opłat nie może przekraczać:

- za jedną stronę wyciągu lub odpisu dokumentacji medycznej – 4,06 zł,
- za jedną stronę kopii dokumentacji medycznej – 0,40 zł,
- za sporządzenie wyciągu, odpisu lub kopii dokumentacji medycznej na elektronicznym nośniku danych, jeżeli zakład prowadzi dokumentację w formie elektronicznej – 2,70 zł.

Podstawa prawna

■ Art. 18 ust. 3-4e ustawy z 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. nr 91, poz. 408 ze zm.).

KONSULTACJE

Czy mogę skopiować dokumenty

9 Od dwóch lat leczę dziecko u lekarza okulisty. Chcę skonsultować diagnozę z innym lekarzem i poprosiłam o wydanie mi obecnej dokumentacji, aby wykonać kserokopie, ale mi odmówiono. Tłumaczono, że jest to dokumentacja poradni i nie mam prawa do jej kserowania, chyba że na potrzeby komisji le-

carskiej, ale wtedy muszę mieć odpowiednie zaświadczenie.

Zakład opieki zdrowotnej ma obowiązek udostępnić pacjentowi (jego przedstawicielowi ustawowemu lub osobie upoważnionej przez pacjenta lub upoważnionym organom) dokumentację medyczną z leczenia pacjenta. Dokumentacja jest udostępniana:

- do wglądu w zakładzie opieki zdrowotnej,
- poprzez sporządzenie jej wyciągów, odpisów lub kopii,
- poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeśli uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginałów tej dokumentacji.

Za udostępnienie dokumentacji w formie wyciągów, odpisów lub kopii zakład opieki zdrowotnej pobiera opłaty (patrz pytanie wcześniejsze).

Podstawa prawna

■ Art. 18, ust. 3-4e ustawy z 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. nr 91, poz. 408 ze zm.).

SZCZEPIENIA

Czy zmienić lekarza dla 18-latka

10 Moja córka będzie kończyła 18 lat. Obecnie jest zapisana do lekarza pediatry. Ma jeszcze do wykonania szczepienia. Czy w takim razie musi zmienić lekarza?

Tak, po ukończeniu 18 roku życia dziecko nie wymaga już opieki pediatry i dlatego powinno zostać przepisane do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (lekarza rodzinnego). W tym celu pani córka musi wypełnić deklarację wyboru lekarza POZ, pielęgniarki i położnej. W przypadku osób, które ukończą 18 rok życia, faktycznie zostały do wykonania niezbędne szczepienia przeciw gruźlicy. Natomiast w wieku 19 lat muszą być zaszczepione przeciw błonicy i tężcowi. Przy zmianie pediatry na lekarza POZ należy od tego pierwszego uzyskać informacje o szczepieniach, które muszą być jeszcze wykonane. Jeżeli pacjent tylko zmienia lekarza, ale nie zmienia przychodni, to nie ma problemu również z dostępem do jego dokumentacji medycznej. Lekarz POZ będzie więc wiedzieć, jakie szczepienia są niezbędne do wykonania. W przypadku zmiany również przychodni, to zakład opieki zdrowotnej, w którym pani córka zapisze się do lekarza POZ, musi wystąpić o przekazanie dokumentacji medycznej pacjenta z poprzedniego miejsca.

Podstawa prawna

■ Rozporządzenie ministra zdrowia z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wykazu obowiązkowych szczepień ochronnych oraz zasad przeprowadzania i dokumentacji szczepień (Dz.U. nr 237, poz. 2018 ze zm.).

KATARZYNA KOZIŃSKA-MOKRZYCKA,
DOMINIKA SIKORA

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Wysokość opłat, postanowienia o kosztach, przedawnienia, pełnomocnictwo

OPŁATA STOSUNKOWA

Czy opłata może wynosić 100 tys. zł

11 Złożyłem do sądu pozew o 10 milionów złotych odszkodowania od Skarbu Państwa. W związku z tym dostałem pismo w sprawie opłaty w wysokości 100 tys. złotych. Nie stać mnie na jej zapłacenie. Czy sąd ma prawo oczekiwać tak wysokiej opłaty?

Opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe. Do tej kategorii zalicza się również

pozwy o odszkodowania. Tego rodzaju opłata wynosi 5 proc. wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 100 tys. zł. Jeżeli czytelnik jako wartość przedmiotu sporu wskazał 10 mln zł, opłata nie mogła być niższa niż 100 tys. zł. Z tego wynika, że określając wartość przedmiotu sporu należy się zastanowić i wziąć pod uwagę to, że opłata stosunkowa będzie ustalana w zależności od jej wysokości. W każdym razie trzeba liczyć się z tym, że im wyższa wartość przedmiotu sporu, tym wyższa wysokość opłaty stosunkowej.

Podstawa prawna

■ Art. 13 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398 ze zm.).

OPŁATA TYMCZASOWA

Czy trzeba dopłacić różnicę

12 Były poważne trudności ze wskazaniem wartości przedmiotu sporu, dlatego ustalono opłatę tymczasową. Obawiam się, że po zakończeniu sprawy może okazać się, że jest ona za niska. W jaki sposób sąd będzie ustalał wysokość dopłaty?

Od pisma wniesionego w sprawie o prawa majątkowe, w której wartości przedmiotu sprawy nie da się ustalić w chwili jej wszczęcia, przewodniczący określa

opłatę tymczasową. Jej wysokość powinna mieścić się w granicach od 30 złotych do 1 tys. zł. W orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji sąd określa wysokość opłaty ostatecznej, która jest bądź opłatą stosunkową, obliczoną od wartości przedmiotu sporu ustalonej w toku postępowania, bądź opłatą określoną przez sąd, jeżeli wartości tej nie udało się ustalić. W tym wypadku opłatę ostateczną sąd określa w kwocie nie wyższej niż 5 tys. zł, mając na względzie społeczną doniosłość rozstrzygnięcia i stopień zawiłości sprawy. Jeżeli opłata ostateczna jest wyższa od opłaty tymczasowej, sąd orzeka o obowiązku uiszczenia różnicy, stosując odpowiednio zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów procesu.

Podstawa prawna

■ Art. 15 i 16 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398 ze zm.).

KOSZTY PROCESU

Czy można się odwołać

14 Sąd nie określił wysokości kosztów procesu. Ma się tym zajmować referendarz sądowy. Czy od jego postanowienia w tej sprawie będzie można się odwoływać?

Sąd może rozstrzygnąć jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu. W takich sytuacjach, po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, referendarz sądowy w sądzie I instancji wydaje postanowienie, w którym dokonuje szczegółowego wyliczenia kosztów obciążających strony. W ten sposób wyduża się droga do uzyskania orzeczenia o kosztach, chociażby przez samo oczekiwanie na przesłanie akt sprawy referendarzowi, a także i kłauzuli wykonalności uprawniającej do wszczęcia egzekucji. Przyjęcie takiego rozwiązania nie wyklucza możliwości złożenia środka odwoławczego. W przypadku bowiem gdy o kosztach rozstrzyga referendarz, wprawdzie nie przysługują stronie zażalenie do sądu II instancji, ale można złożyć skargę na referendarza. Będzie ona rozpatrywana przez sąd rejonowy. Jeśli więc nasz czytelnik stwierdzi, że wydane przez referendarza postanowienie jest niesłuszne, będzie mógł złożyć skargę w tej sprawie.

Podstawa prawna

■ Art. 108, art. 398²² ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 ze zm.).

PRZEDAWNIECIE ROSZCZEŃ

Kiedy zwrot pozwu przerywa bieg

15 Złożyłem pozew o odszkodowanie. Następnie dostałem upomnienie w sprawie opłaty stosunkowej. Niestety, nie miałem pieniędzy potrzebnych do jej uregulowania. Z tego powodu zwrócono mi ten pozew. Czy w takim przypadku nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia, który upływa za kilka miesięcy?

Ze względu na to, że czytelnik nie uiszczył opłaty stosunkowej, a jego pozew został zwrócony, nie nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia.

W każdym piśmie procesowym należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna. Sąd nie podejmuje żadnych czynności w przypadku pozwu, od którego nie została uiszczona należąca opłata. Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeśli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, sąd wzywa stronę do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym. W niektórych przypadkach ten termin może być dłuższy. Jeśli bowiem pismo wniosła osoba zamieszkała lub mająca siedzibę za granicą, która nie ma w kraju przedstawiciela, przewodniczący wy-

znacza termin do poprawienia lub uzupełnienia pisma albo uiszczenia opłaty nie krótszy niż miesiąc. W sytuacji gdy te terminy upłyną bezskutecznie, pozew zostaje stronie zwrócony. Należy pamiętać, że pozew zwrócony nie wywołuje żadnych skutków, jakie przepisy wiążą z wniesieniem pisma procesowego do sądu. Można więc jednoznacznie stwierdzić, że zwrócony pozew nie przerywa biegu terminu przedawnienia. Z kolei pismo poprawione lub uzupełnione w terminie wywołuje skutki prawne od chwili jego wniesienia.

Podstawa prawna

■ Art. 126¹, art. 126² i 130 ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 ze zm.).

Na pytania czytelników odpowiadała DOROTA SEWERYN-STAWARZ, radca prawny z Fundacji Centrum Praw Kobiet. Notowała MONIKA BURZYŃSKA

PEŁNOMOCNICTWO PROCESOWE

Kiedy można dostać adwokata z urzędu

13 Mam poważne kłopoty finansowe, dlatego nie stać mnie na zapłacenie adwokatowi. Proszę mi wyjaśnić, kto i w jakiej sytuacji może liczyć na ustanowienie pełnomocnika z urzędu? Jakie warunki muszą być spełnione, aby było to możliwe? Czy wniosek w sprawie przyznania adwokata z urzędu może być złożony tylko w pierwszej instancji?

Ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika dla strony nie odbywa się automatycznie. Strona, która domaga się ustanowienia pełnomocnika z urzędu, musi spełnić określone wymogi. Zasadą jest, że o pełnomocnika z urzędu może ubiegać się wyłącznie osoba zwolniona – przez sąd lub z ustawy – z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych. Poza tym strona ubiegająca się o pełnomocnika musi złożyć odpowiedni wniosek. Sąd uwzględni wniosek, jeżeli uzna udział adwokata lub radcy prawnego za potrzebny.

Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zgłasza się w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. W przypadku gdy osoba, która stara się o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu, nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może zgłosić wniosek w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania, który niezwłocznie przesyła sądowi właściwemu. Decydując się na takie rozwiązanie, kierowano się potrzebami osób, których miejsce zamieszkania nie pokrywa się z właściwością sądu właściwego do rozpoznania wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Nie ma wymogu, aby wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zgłoszony był w I instancji. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego może być zgłoszony po raz pierwszy także w postępowaniu apelacyjnym lub kasacyjnym. W takich sytuacjach sąd apelacyjny lub kasacyjny może przekazać wniosek do rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Rozwiązanie takie ma przede wszystkim na celu przyspieszenie rozpoznawania spraw w wyższych instancjach poprzez niezajmowanie sądów wyższych instancji sprawami incydentalnymi mniejszej wagi.

W przypadku gdy wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zostanie uwzględniony, wówczas sąd zwraca się o wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych. Jeżeli adwokat lub radca prawny ustanowiony w ten sposób ma podjąć czynności poza siedzibą sądu orzekającego, właściwa okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych, na wniosek ustanowionego adwokata lub radcy prawnego, wyznaczy w razie potrzeby adwokata lub radcę prawnego z innej miejscowości.

O ustanowienie adwokata lub radcy prawnego może występować nie tylko strona zwolniona przez sąd na wniosek, ale także strona, która korzysta z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych. Aby ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla strony korzystającej z ustawowego zwolnienia od kosztów było skuteczne, należy zgłosić odpowiedni wniosek o ustanowienie adwokata bądź radcy prawnego z urzędu. Sąd może uwzględnić taki wniosek, jeżeli na podstawie oświadczenia w nim zawartego, obejmującego szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania strona wykaże, że nie może, bez uszczerbku utrzymania swojego i rodziny, ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Podstawa prawna

■ Art. 117 ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 ze zm.).

PODATKI

Składanie odwołań, szacowanie dochodu, zwolnienie darowizny, przychody kapitałowe, koszty przychodów członków rad nadzorczych

DORĘCZENIA

Czy termin zostanie przywrócony

16 Tydzień temu wróciłam ze szpitala, gdzie przebywałam po ciężkim wypadku. Okazało się, że dostałam decyzję podatkową z urzędu skarbowego. Nie zgadzam się z nią, ale powiedziano mi, że termin do złożenia odwołania już minął. Czy będę

mogła się skutecznie bronić w postępowaniu odwoławczym? Przecież nie wiedziałam nic o decyzji.

Tak, rzeczywiście procedura podatkowa przewiduje tzw. instytucję doręczenia zastępczego. Mówiąc najprościej, w określonych sytuacjach fiskus ma prawo przyjąć, że decyzja została skutecznie doręczona. A to ma wpływ na bieg terminów związanych z uprawnieniami procesowymi – nawet, jeśli podatek jej nie odebrał. Jednocześnie jednak ustawodawca zabezpieczył interesy podatników, dopuszczając przywrócenie terminu. Zgodnie z przepisami, w razie

uchybiecia terminami należy go przywrócić, jeżeli zainteresowany prawdopodobnie, że uchybiecie nastąpiło bez jego winy. Dla skutecznego przywrócenia terminu konieczny jest jednak wniosek zainteresowanego. Ważne jest, że podanie o przywrócenie terminu należy wnieść w ciągu siedmiu dni od dnia ustania przyczyny uchybiecia terminowi. A jednocześnie z wniesieniem podania należy dopełnić czynności, dla której był określony termin. W pani sytuacji oznacza to, że w ciągu siedmiu dni od wyjścia ze szpitala powinna pani wnieść o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania. Jednocześnie musi pani złożyć odwołanie od decyzji. Trzeba pamiętać, że przy-

wrócenie terminu do złożenia podania o przywrócenie terminu jest niedopuszczalne. Podatnik ma siedem dni od ustania przyczyny, dla której termin został uchylony. Instytucja przywrócenia terminów ma zastosowanie tylko do terminów procesowych.

Podstawa prawna

■ Art. 162 ustawy z 29 sierpnia 2007 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 ze zm.).

ODWOŁANIA

Czy pismo można wysłać faksem

17 Dzisiaj upływa termin złożenia odwołania od decyzji, którą organ podatkowy nakazał mi dopłacić podatek. Niestety nie zdążyłem sporządzić go wcześniej. Czy jeśli wysłuję odwołanie faksem w pełni zabezpieczę swoje interesy?

Nie, przestrzeganie terminów przewidzianych do dokonania określonych czynności to obowiązek podatnika. Oczywiście najlepiej złożyć odwołanie bezpośrednio do organu. Należy też poprosić o potwierdzenie daty przyjęcia odwołania. Należy pamiętać, że w przypadku ewentualnego sporu z fiskusem co do terminowego złożenia odwołania na podatniku będzie ciążył obowiązek udowodnienia jego dotrzymania. Wysłanie pisma faksem takich gwarancji nie daje. Podatnik nie będzie mógł wykazać, ani kiedy wysłał pismo ani czy zostało ono odebrane przez adresata.

Przepisy ściśle określają, w jakich przypadkach termin uważa się za zachowany, nawet jeśli faktycznie pismo dotrze do organu później. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:

- wysłane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, za poświadczeniem przedłożenia, do organu podatkowego lub do jednostki informatycznej obsługi administracji podatkowej,
- nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego albo złożone w polskim urzędzie konsularnym,
- złożone przez żołnierza lub członka załogi statku morskiego w dowództwie jednostki wojskowej lub kapitanowi statku,
- złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego,
- złożone przez osobę aresztowaną w administracji aresztu śledczego.

Podstawa prawna

■ Art. 12 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 ze zm.).

KONTROLA

Czy organ może oszacować dochód

19 Po kontroli podatkowej organy zarzuciły mi nieprawidłowości w księgach podatkowych. Urzędnik powiedział, że w takim przypadku organy podatkowe dokonają szacunku podstawy opodatkowania. Nie znam się na przepisach i nie wiem, czy fiskus ma do tego prawo.

Organ podatkowy ma takie uprawnienie, ale przepisy ściśle określają, w jakich przypadkach szacowanie jest dopuszczalne. Określenie podstawy opodatkowania przez oszacowanie powinno zmierzać do określenia jej w wysokości zbliżonej do rzeczywistej podstawy opodatkowania. A organ podatkowy powinien uzasadnić wybór metody oszacowania. Organ podatkowy określa podstawę opodatkowania w taki sposób, jeżeli:

- brak jest ksiąg podatkowych lub innych danych niezbędnych do jej określenia lub
- dane wynikające z ksiąg podatkowych nie pozwalają na określenie podstawy opodatkowania, lub
- podatnik naruszył warunki uprawniające do korzystania ze zryczałtowanej formy opodatkowania.

Organ powinien odstąpić jednak od określenia podstawy opodatkowania w drodze oszacowania, jeżeli dane wynikające z ksiąg podatkowych, uzupełnione dowodami uzyskanymi w toku postępowania, pozwalają na określenie podstawy opodatkowania. Jeżeli fiskus zarzucił panu błędy w dokumentacji, powinien pan

RADY NADZORCZE

Jak rozliczyć koszty uzyskania przychodów

18 Jestem członkiem rady nadzorczej w dwóch spółkach akcyjnych. Jakie koszty uzyskania przychodów będę mógł uwzględnić rozliczając otrzymane z tego tytułu przychody w rocznym zeznaniu PIT za 2007 rok?

Za przychody z działalności wykonywanej osobiście uważa się m.in. przychody otrzymywane przez osoby, niezależnie od sposobu ich powoływania, należące do składu zarządów, rad nadzorczych, komisji lub innych organów stanowiących osób prawnych. Wynika to z art. 13 pkt 7 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2000 r. nr 14, poz. 176 z późn. zm.).

Dla przychodów otrzymywanych przez osoby należące do składu zarządów, rad nadzorczych, komisji lub innych organów stanowiących osób prawnych roczne koszty uzyskania przychodów (z każdego z wyżej wymienionych tytułów) wynoszą nie więcej niż 1302 zł (miesięcznie 108,50 zł). Warto podkreślić, że w przypadku, gdy podatnik w 2007 roku tego samego rodzaju przychody uzyskiwał od więcej niż jednego podmiotu, roczne koszty uzyskania przychodów z poszczególnych – wyżej wymienionych – tytułów nie mogą przekroczyć 1953,23 zł.

Podstawa prawna

- Art. 13 pkt 7 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2000 r. nr 14, poz. 176 ze zm.).
- Art. 8 ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 217 poz. 1588).

przedstawić wszelkie możliwe dowody w celu uzupełnienia lub potwierdzenia danych niezbędnych do ustalenia dochodu przede wszystkim przychodu i kosztów jego uzyskania. To pozwoli ewentualnie uniknąć szacowania. Należy jeszcze przypomnieć, że podstawę opodatkowania określa się w drodze oszacowania, stosując zasadniczo sześć metod. Metoda porównawcza wewnętrzna polega na porównaniu wysokości obrotów w tym samym przedsiębiorstwie za poprzednie okresy, w których znana jest wysokość obrotu, a porównawcza zewnętrzna na porównaniu wysokości obrotów w innych przedsiębiorstwach prowadzących działalność o podobnym zakresie i w podobnych warunkach. Ponadto fiskus może zastosować metody:

- remanentową polegającą na porównaniu wartości majątku przedsiębiorstwa na początku i na końcu okresu, z uwzględnieniem wskaźnika szybkości obrotu,
- produkcyjną polegającą na ustaleniu zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa,
- kosztową polegającą na ustaleniu wysokości obrotu na podstawie wysokości kosztów poniesionych przez przedsiębiorstwo, z uwzględnieniem wskaźnika udziałów tych kosztów w obrocie,
- udziału dochodu w obrocie, która polega na ustaleniu wysokości dochodów ze sprzedaży określonych towarów i wykonywania określonych usług, z uwzględnieniem wysokości udziału tej sprzedaży (wykonanych usług) w całym obrocie.

Podstawa prawna

■ Art. 23 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 ze zm.).

DAROWIZNY

Czy należy złożyć dodatkowe dokumenty

20 Otrzymałam od matki w formie darowizny pieniądze. Chcę skorzystać ze zwolnienia z podatku od spadków i darowizn, składając m.in. w urzędzie skarbowym formularz SD-Z1. Moja matka jednak nosi inne nazwisko niż ja, gdyż powtórnie wyszła za mąż. Czy urzędnik może zażądać dodatkowych dowodów?

Darowiznę – generalnie – trzeba zgłosić w urzędzie skarbowym w ciągu miesiąca. Należy m.in. wypełnić formularz SD-Z1, przedstawić umowę darowi-

zny, dowód przekazania środków na rachunek bankowy itp. (z tym że obowiązek zgłoszenia nie dotyczy darowizny aktem notarialnym). W niektórych sytuacjach jednak obdarowany powinien przedstawić w urzędzie skarbowym dodatkowe dowody świadczące o tym, że może skorzystać z ulgi podatkowej. Jest tak m.in. wtedy, gdy matka, która przekazuje pieniądze córce, nosi inne nazwisko. W takim przypadku pracownik urzędu skarbowego może chcieć się upewnić, jaki faktycznie jest stopień pokrewieństwa między osobą przekazującą pieniądze, a tą, która je otrzymała. Dowodami w takim przypadku mogą być wszelkie wiarygodne dokumenty. Dowodem może być np. akt urodzenia dziecka. Dodatkowym dokumentem może być np. stary dowód osobisty matki, w którym znajdowała się specjalna rubryka, w której wpisywano jej dzieci (dopóki nie otrzymały własnych dowodów osobistych). Nawet po wymianie na nowy dowód osobisty, taki stary dokument – po odpowiednim oznakowaniu – jest zwracany posiadaczom.

Podstawa prawna

■ Art. 4a ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz.U. z 2004 r. nr 142, poz. 1514 ze zm.).

OBLIGACJE

Czy trzeba rozliczyć odsetki od dwulatek

21 W tym roku na moje konto wpłynęły odsetki od zakupionych przeze mnie obligacji dwuletnich. Ponieważ tego rodzaju odsetki otrzymałem po raz pierwszy, nie wiem, czy muszę je rozliczyć, składając roczne zeznanie PIT.

Od odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, pobierany jest 19-proc. zryczałtowany podatek dochodowy. Od odsetek naliczonych od zakupionych na rynku pierwotnym dwuletnich obligacji Skarbu Państwa ten 19-proc. podatek pobiera, generalnie, instytucja zajmująca się ich sprzedażą. Zatem osoba, która nabyła obligacje, otrzymuje odsetki już pomniejszone o podatek. Oznacza to, że w rocznym zeznaniu PIT nie uwzględnia odsetek od takich oszczędności.

Podstawa prawna

■ Art. 30a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2000 r. nr 14, poz. 176 ze zm.).

ALEKSANDRA TARKA, KRZYSZTOF TOMASZEWSKI

DIŻUR EKSPERTA

We wtorek (18 grudnia)
Zasady przechodzenia na emeryturę
Na pytania czytelników będzie odpowiadała **Gabriela Zgajewska**, ekspert z Centrali ZUS.
Dzwoni w godz. 14.00–16.00
pod nr tel. **(0-22) 531 49 72**

DIŻUR EKSPERTA

W środę (19 grudnia)
Kto i kiedy może wykupić mieszkanie spółdzielcze
Porad na ten temat będzie udzielał **Cezary Grzybowski**, ekspert ds. prawa mieszkaniowego.
Dzwoni w godz. 10.00–12.00
pod nr tel. **(0-22) 531 49 72**